

فرصت‌سوزی در صنعت پلاستیک

برق‌آبی
نصف‌شدکارشناس توسعه انرژی خورشیدی را
راحل فوری افزایش تولید می‌داند؛ اما
قیمت‌گذاری...

صفحه ۲

شکاف
علم و تولیدسال‌هاست که از تباطؤ دانشگاه و صنعت
صحبت می‌شود، اما در عمل این رابطه
تقویت نشده...

صفحه ۴

تجارت؛ قربانی
پیچیدگی قوانیندر سال‌های اخیر، تعدد و پیچیدگی قوانین
و مقررات در حوزه تجارت خارجی به یکی از
مهم‌ترین...

صفحه ۶

فرصت‌سوزی در صنعت پلاستیک

کربیم حسن پور - صنایع پلاستیک و پلیمر یکی از بخش‌های مهم تولیدی و صادراتی کشور محسوب می‌شوند و نقش قابل توجهی در تأمین نیازهای حوزه‌های مختلف از بسته‌بندی و پوشاک گرفته تا لوازم خانگی و قطعات صنعتی ایفا می‌کنند.

مردودی دولت در برنامه هفتم

دکتر پویا جیل‌عاملی
اقتصاددان

اولین جلسه نظارتی مجلس شورای اسلامی درباره اجرای قانون برنامه هفتم توسعه در سال نخست، روز گذشته با حضور محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهوری و جمعی از وزرا برگزار شد. قرار است امروز نیز مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری در روز دوم جلسه نظارتی مجلس درباره اجرای قانون برنامه هفتم توسعه در مجلس حضور پیدا کند. این لایحه ۸ خرداد ۱۴۰۲ در دولت سیزدهم تصویب و در ۲۸ خرداد ۱۴۰۲ به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. تا پیش از این میزان اجرا و تحقق اهداف برنامه‌های هساله پس از پایان سال پنجم هر برنامه ارزیابی می‌شد، اما به ابتکار مجلس و تعیین فرآیندهای نظارت یک‌ساله بر برنامه هفتم توسعه برای اولین بار، میزان تعهد دولت به این برنامه و تحقق اهداف آن از روز گذشته به مدت دو روز و در چهار نوبت با حضور اعضای هیات دولت در مجلس به بحث گذاشته شد.

البته مجلس از مهرماه بررسی اجرای برنامه هفتم توسعه را در دستور کار کمیسیون‌های تخصصی خود داشت و تمام وزرا با حضور در کمیسیون‌ها، گزارش‌های خود را در مورد اجرای برنامه ارائه کرده بودند. دیروز نیز در نخستین جلسه بررسی میزان اجرای سال نخست برنامه هفتم توسعه در دو جلسه صبح و عصر، معاون اول رئیس‌جمهور، عباس علی‌آبادی وزیر نیرو، فرزانه صادق و

زیر راه و شهرسازی، ستار هاشمی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، محسن پاک‌نژاد وزیر نفت، حمید پورمحمدی رئیس سازمان برنامه‌بودجه، سیداسماعیل خطیب وزیر اطلاعات، امیر سرستپ عزیز نصیرزاده وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، امین‌حسین رحیمی وزیر دادگستری، اسکندر مومنی وزیر کشور و عباس عراقچی وزیر خارجه گزارش‌های خود را به نمایندگان ارائه کردند.

مجلس نیز ارزیابی خود را از میزان تحقق برنامه هفتم در سال اول ارائه کرد که بر اساس گزارش جمع‌بندی مجلس میزان تحقق برنامه در سال اول از ۱۰۰ درصد بیش از ۳۷ درصد برآورد شده است. این در حالی است که پیش از این و در برنامه‌های ۵ سال قبل گفته می‌شد میزان تحقق ۲۰ تا ۳۰ درصد است.

در همین ارتباط پویان پشم‌چی‌زاده، معاون نظارت مجلس نیز در جریان بررسی عملکرد یک‌ساله دولت در اجرای برنامه هفتم توسعه اعلام کرد: بر اساس گزارش ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، از مجموع ۲ هزار و ۵۱۵ حکم برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه، ۲۲۶ درصد از احکام در مهلت قانونی اجرا شده و ۷۵ درصد از احکام خارج از مهلت قانونی محقق شده و در خصوص حدود ۶۰ درصد از احکام، سهم عملکردی سال اول برنامه محقق نشده است.

همزمان محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس تا پایان ماه جاری به دولت مهلت داد تا اشکالات برنامه هفتم را رفع کند. وی با بیان اینکه اکنون حدود یک ماه تا زمان ارائه لایحه بودجه سال آینده از سوی دولت باقی مانده است، گفت: بنابراین تا پایان آبان‌ماه اشکالات را به دولت داده تا آن را رفع کند و پیش‌بینی‌های لازم برای بودجه سال آینده را لحاظ کند؛ دولت هم یک ماه تا سال دی‌ماه زمان برای تقدیم لایحه بودجه دارد. رئیس مجلس همچنین عصر روز گذشته در پایان اولین روز بررسی عملکرد یک‌ساله دولت در اجرای برنامه هفتم توسعه گفت: جمع‌بندی نهایی به صورت مکتوب برای دولت ارسال خواهد شد.

وی با بیان اینکه مشکلات اقتصادی باعث کوچک شدن سفره مردم می‌شود، گفت: برای کالاهایی از ۲۸۵۰۰ تومانی می‌دهیم پس هیچ منطقی جز باز رفتن هزینه خدمات و گرانی نهاده‌ها وجود ندارد. میزان گرانی با میزان ارزی که می‌دهیم و میزان افزایش خدمات با یک دیگر همخوانی ندارد. در خروجی کار که ذی‌نفع نهایی مردم هستند، اگر آثارش به مردم نرسد، کار مفیدی نیست. قالیباف تأکید کرد: دولت و مجلس باید به سمتی روند که اشکالات موجود مجدداً تکرار نشود؛ در شیوه و روش اصلاحات انرژی نباید دومر به اشتباه کنیم.

برخی احکام برنامه قابل اجرا نیست در جلسه صبح روز گذشته محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهوری، در سخنانش با بیان اینکه این برنامه از شرایطی نوشته شده بود که با وضعیت دولت در سال اول اجرا کاملاً متفاوت بود، گفت: راهبرد کلی دولت در این مدت متمرکز بر تلاش همگانی برای حفظ آرامش و ثبات نسبی در بخش‌های مختلف بود و در عین حال کل نهادهای حکومتی شرایط خاص و عملاً جنگی را برای خود در نظر گرفته بودند. عارف در ادامه از لزوم اصلاح بندهایی از قانون برنامه هفتم مطابق نظر کار گروه‌های کارشناسی سازمان برنامه‌بودجه و در دبیرخانه شورای‌عالی سخن گفت و تصریح کرد: برخی احکام برنامه قابل اجرا نیست. او همچنین خواستار اصلاح آنها در صورت امکان شد. وی ضمن اشاره به ناترازی‌هایی که سال گذشته در کشور با آن روبرو بودیم گریزی به بدهی دولت قبل زد و گفت: بدهی دولت گذشته به تأمین‌کنندگان نهاده‌های دامی حدود ۵ میلیارد دلار بود. وی افزود: در سال گذشته یک میلیارد دلار آن پرداخت شد و با توجه به خریدهای اخیر، این بدهی به عملاً یک میلیارد دلار رسیده است.

۱۲۸ حکم برنامه هفتم امکان اجرا ندارد

مصطفی پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه‌بودجه نیز گفت: بر اساس گزارش ناظرین، در اهداف سال اول، ۶۷۸ درصد اهداف سال اول محقق شده و بقیه نیز صفرتا ۸۰ درصد پیشرفت داشته‌اند. در مورد احکام غیر کمی نیز ۳۲ درصد اهداف سال اول محقق، ۴۷ درصد در حال اجرا و ۲۱ درصد هنوز محقق نشده‌اند. به گزارش میزان، وی همچنین

بازگشت بورس به
خط تعادلدوقطبی شدن
بازار نفتبازگشت
شکوه به سیتی

بین‌المللی و مشکلات ارزی، صادرات هم محدود است. بنابراین، باید در راستای رفع تحریم‌ها اقدام شود.

بازارهای صادراتی محدود

علیرضا ترک، عضو انجمن ملی صنایع پلیمر ایران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» درباره مشکلات تولید محصولات پلاستیکی و پلیمری و تأمین مواد اولیه آنها توضیح داد: در سال‌های گذشته، پتروشیمی‌های داخلی عمدتاً بر تولید پلیمرهای پایه و کامودیتی متمرکز بوده‌اند و به همین دلیل زنجیره تولید در این صنایع کامل نیست. می‌توان گفت که خودکفایی ایران در صنعت پلیمر حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد برآورد می‌شود. ظرفیتی که می‌تواند نقش مهمی در آرزآوری و اشتغال‌آفرینی داشته باشد. همچنین، هرچه تولید از محصولات ساده‌تر مانند انواع بسته‌بندی به سمت محصولات پیچیده‌تر نظیر قطعات خودرو و لوازم خانگی حرکت کند، ارزش افزوده و قیمت نهایی محصولات می‌تواند تا چندین برابر افزایش یابد. او با اشاره به بازار صادراتی محصولات پلاستیکی ساخت ایران و نقش تحریم‌ها در صادرات این محصولات گفت: در حوزه محصولات مصرفی نیز نایلون، سفره یکبار مصرف، ظروف پلاستیکی و... عموماً به کشورهای حوزه خلیج‌فارس، عراق، افغانستان و کشورهای CIS صادر می‌شوند. هرچند، تحریم‌ها هزینه‌های تجاری را افزایش داده، اما برای صادرات به کشورهای حوزه خلیج‌فارس، افغانستان و عراق، تحریم چندان تأثیرگذار نیست.

کوک صادرات رسمی به کانال‌های غیرشفاف

ترک درباره موانع موجود در مسیر صادرات محصولات پلاستیکی و پلیمری تشریح کرد: در حال حاضر، یکی از مهم‌ترین موانع تجارت در مسیر صادرات، موضوع رفع تعهد ارزی است. این الزام باعث شده است بسیاری از تجار تمایل چندانی به صادرات نداشته باشند و در نتیجه، سود حاصل از صادرات کاهش یابد. هرچند صادرات همچنان انجام می‌شود، اما بخش قابل‌توجهی از آن از طریق کارت‌های بازرگانی یک‌بارمصرف صورت می‌گیرد. در این میان، شرکت‌های بزرگ و شفاف که ساختار مشخص و رسمی دارند، قادر به استفاده از چنین روش‌هایی نیستند و همین مساله فعالیت صادراتی آنها را دشوارتر می‌کند. او با اشاره به رقبای ایران در زمینه صادرات محصولات نهایی حوزه پلاستیک و پلیمر گفت: در این حوزه، ترکیه یکی از رقبای سنتی ایران به‌شمار می‌رود و از نظر سطح تکنولوژی و برخورداری از ماشین‌آلات مدرن، وضعیت به‌مراتب بهتری نسبت به ایران دارد. همچنین چین نیز به‌دلیل قیمت تمام‌شده پایین‌تر، از رقبای جدی ایران در این عرصه محسوب می‌شود. این فعال حوزه پلاستیک با اشاره به راهکارهای بهبود تولید و تجارت تشریح کرد: یکی از مهم‌ترین موانع صادرات، پیمان‌سازی ارزی است. در شرایطی که تورم بالاست و مواد اولیه با قیمت‌های بسیار بالا، گاه حتی بالاتر از نرخ ارز آزاد، به دست تولیدکننده می‌رسد، بازار بازگشت ارز باعث می‌شود صادرات برای بسیاری از تجار صرفه اقتصادی نداشته باشد.

مشکل دیگر، نحوه قیمت‌گذاری مواد اولیه است. دولت باید مواد پایه پلیمری را با قیمت واقعی جهانی عرضه کند تا نه رانت ایجاد شود و نه تولیدکننده مجبور باشد مواد را با نرخ‌های غیرمنطقی تهیه کند. اختلاف بین قیمت جهانی و قیمت داخلی، امروز یکی از عوامل اصلی ایجاد التهاب در بازار است. در کنار این موارد، محدودیت‌های روابط بین‌المللی نیز بازارهای صادراتی ایران را محدود کرده است؛ به‌دلیل بحث بازگشت ارز، امکان همکاری با بسیاری از کشورها وجود ندارد و این موضوع باعث از دست رفتن بازارهای مهم شده است. در مجموع، اگر فقط همین چند مانع شامل تعهدات ارزی، قیمت‌گذاری مواد اولیه و محدودیت‌های بین‌المللی، اصلاح شوند، بخش زیادی از مشکلات این صنعت برطرف می‌شود.

بررسی وضعیت صنعت پلاستیک نشان می‌دهد ریشه اصلی مشکلات این حوزه در سه محور شکل گرفته است: نخست ناهماهنگی در تأمین و قیمت‌گذاری مواد اولیه، سپس محدودیت دسترسی به فناوری و تجهیزات جدید و در نهایت، موانع تجاری و ارزی که روند صادرات را تضعیف کرده‌اند. مجموعه این چالش‌ها باعث افزایش هزینه تمام‌شده محصولات شده و بخشی از ظرفیت تولید و صادرات کشور را بدون استفاده گذاشته است. در چنین شرایطی، شفاف‌تر شدن سازوکار عرضه مواد اولیه، فراهم شدن امکان نوسازی خطوط تولید و بازنگری در سیاست‌های ارزی و مقررات صادراتی می‌تواند مسیر بازگشت ثبات را برای این صنعت فراهم کند. با اجرای این اصلاحات، صنعت پلاستیک ظرفیت آن را دارد که به یکی از حوزه‌های مهم ایجاد ارزش افزوده و گسترش صادرات غیرنفتی تبدیل شود.

که ایران حتی به کشورهای اروپایی صادرات داشته باشد؛ اما تحریم‌ها مانع تحقق این هدف شده است. علاوه بر موارد فوق، محدودیت‌های ارزی، عرضه نامناسب مواد اولیه در بورس کالا و... از موانع حوزه صادرات هستند. او در پاسخ به این پرسش که محصولات نهایی حوزه پلاستیک به کدام کشورها صادر می‌شود، اظهار کرد: در حال حاضر، ایران به کشورهای مانند عراق، افغانستان، پاکستان، روسیه، ترکیه و کشورهای حوزه خلیج‌فارس کالا صادر می‌کند. بخش زیادی از این صادرات به‌صورت چمدانی انجام می‌شود؛ زیرا تمام هزینه‌های واحدهای تولیدی با ارز آزاد محاسبه می‌شود و پس از صادرات نیز الزام بازگشت ارز وجود دارد. به همین دلیل، تجار معمولاً فروش را به‌صورت نقدی انجام می‌دهند و سپس بازار گان کشورهای دیگر کالا را از ایران تحویل گرفته و از طریق گمرک به کشور خود وارد می‌کنند.

مشهدی‌زاده با اشاره به ضرورت اصلاح برخی سیاست‌ها در حوزه تولید پلاستیک تصریح کرد: صنعت پلاستیک روزه‌به‌روز در حال پیشرفت است. بنابراین، لازم است امکانات و ماشین‌آلات موردنیاز وارد کشور شود. اگر این نوسازی انجام شود، ایران می‌تواند هزینه‌های آن را از محل صادرات همان کالاها جبران کند. از سوی دیگر، وجود قوانین پیچیده نباید مانعی برای این واردات باشد. لازم است هم واردات ماشین‌آلات انجام شود و هم تولید داخلی تقویت شود تا رقابت‌پذیری ایجاد شود. تداوم انحصار، در نهایت به صادرات آسیب می‌زند.

تولید در محاصره مواد اولیه گران و بی‌کیفیت

علی حدادی، رئیس انجمن پلیمر و پلاستیک تهران، درباره چالش‌های تولید انواع پلاستیک در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» توضیح داد: واحدهای پتروشیمی، مواد اولیه موردنیاز برای تولید محصولات نهایی پلاستیک را تأمین می‌کنند. با اینکه ایران در تأمین مواد اولیه این صنعت به خودکفایی رسیده، اما در تولید برخی پلیمرهایی که به آلیاژهای خاص نیاز دارند، همچنان خودکفایی کامل حاصل نشده است. همچنین در تأمین بعضی افزودنی‌ها که به‌عنوان پایدارکننده مورد استفاده قرار می‌گیرند، چالش‌هایی وجود دارد. زیرا این افزودنی‌ها به‌راحتی قابل تهیه نیستند و تنها امکان واردات آنها از چین وجود دارد، درحالی‌که کیفیت نمونه‌های چینی چندان مطلوب نیست.

او با اشاره به نقش تحریم‌ها در تأمین مواد اولیه و تولید محصول نهایی گفت: تا پیش از اجرای اسنپ‌پک، مواد اولیه با قیمت مناسب در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌گرفت، اما حالا شاید قیمت مواد اولیه مناسب باشد؛ اما این محصولات در بورس کالا با قیمت بسیار بالایی عرضه می‌شوند. از طرفی، افراد سودجو هم در افزایش قیمت مواد اولیه نقش دارند؛ زیرا این افراد در شرایطی که بازار ارز دچار التهاب شده کالا خریداری می‌کنند و سپس آن مواد اولیه را با چند برابر قیمت در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌دهند. ادامه این شرایط باعث تعطیلی کسب‌وکارها و کاهش صادرات می‌شود.

بازارهای بالقوه صادرات پلاستیک

این فعال حوزه پلاستیک با اشاره به مقاصد صادراتی کالاهای نهایی پلاستیک و پلیمری عنوان کرد: کالاهای نهایی در حوزه‌های پلاستیک و پلیمر معمولاً به کشورهای نظیر عراق و همسایگان شمالی صادر می‌شود. تحریم‌ها باعث شده است در تأمین ماشین‌آلات و قطعات هم چالش‌های زیادی ایجاد شود و این شرایط هم بر تولید و هم بر صادرات تأثیر منفی گذاشته است. او تأکید کرد که محصول نهایی پلاستیک و پلیمر ایران در بازارهای نظیر عمان و آفریقای جنوبی متقاضی دارد؛ اما به‌دلیل تحریم‌های

این صنایع با برخورداری از بازار گسترده و ظرفیت اشتغال‌زایی بالا، می‌توانند سهم قابل‌توجهی در رشد اقتصادی و صادرات غیرنفتی داشته باشند. با این حال، فعالان این حوزه طی سال‌های اخیر با مجموعه‌ای از مشکلات اقتصادی و ساختاری روبرو شده‌اند که روند تولید و توسعه بازار را تحت تأثیر قرار داده است.

یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها، وضعیت تأمین مواد اولیه است. نوسان قیمت‌ها، محدودیت عرضه و اختلاف شدید میان قیمت داخلی و قیمت جهانی، فشار زیادی بر تولیدکنندگان وارد کرده و هزینه تمام‌شده محصولات را افزایش داده است. نتیجه این شرایط، کاهش توان رقابتی تولیدکنندگان ایرانی در بازارهای داخلی و خارجی است. در کنار این مساله، دسترسی محدود به ماشین‌آلات و فناوری‌های جدید نیز مانع مهم دیگری است. تحریم‌ها و مشکلات ارزی، واردات تجهیزات مورد نیاز را دشوار کرده و بسیاری از واحدهای تولیدی امکان نوسازی خطوط تولید خود را ندارند. این موضوع باعث می‌شود رقابت با کشورهای که از فناوری‌های مدرن استفاده می‌کنند، سخت‌تر شود.

از سوی دیگر، صادرات محصولات پلاستیکی با موانع جدی روبرو است. الزام بازگشت ارز، محدودیت‌های بانکی و دشواری انجام مبادلات بین‌المللی، روند صادرات رسمی را پیچیده کرده و برخی تولیدکنندگان را به روش‌های غیررسمی سوق داده است. این در حالی است که محصولات ایرانی در کشورهای مانند عراق، افغانستان، ترکیه و برخی کشورهای حوزه خلیج‌فارس تقاضای بالایی دارند و امکان گسترش بازار در صورت کاهش محدودیت‌ها وجود دارد. در مجموع، مجموعه‌ای از مشکلات قیمتی، ارزی، مقرراتی و محدودیت‌های فنی باعث شده است ظرفیت‌های این صنعت به‌طور کامل مورد استفاده قرار نگیرد.

عرضه مواد اولیه بالاتر از قیمت جهانی

اکبر مشهدی‌زاده، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پلاستیک و نایلون تهران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» درباره مشکلات واحدهای تولیدی در تأمین مواد اولیه و تولید محصول نهایی توضیح داد: بسیاری از واحدهای تولیدی به‌دلیل محدودیت عرضه مواد اولیه در بورس کالا، ناچارند برخلاف مقرراتی که سقف رقابت را ۱۰ درصد تعیین کرده، مواد مورد نیاز خود را با قیمت بالاتری خریداری کنند. به‌بیان دیگر، حتی واردات مواد اولیه با ارز آزاد نیز در بسیاری موارد قیمت مناسب‌تری نسبت به خرید از بورس برای تولیدکننده دارد. بعضی مواد اولیه حتی بالاتر از قیمت جهانی به واحدهای تولیدی عرضه می‌شوند. این وضعیت به‌طور مستقیم بر هزینه تولید در حوزه‌های مختلف، از جمله بسته‌بندی، آرایشی و بهداشتی و سایر کالاهای تأثیر می‌گذارد؛ به‌طوری‌که افزایش هزینه‌ها در نهایت به مصرف‌کننده آسیب وارد می‌کند. طبیعی است که اگر مواد اولیه با قیمت منطقی‌تری به دست تولیدکنندگان برسد، قیمت محصولات نهایی نیز کاهش می‌یابد. این فعال حوزه پلاستیک با اشاره به موانع صادرات محصولات نهایی حوزه پلاستیک گفت: ظرفیت صادرات در این حوزه وجود دارد، اما در تجارت عواملی مانند کیفیت و قیمت مناسب اهمیت ویژه‌ای دارند. صنعت پلاستیک در سال‌های گذشته از نظر ماشین‌آلات پیشرفت قابل‌توجهی داشته است، با این حال، نبود تجهیزات به‌روز می‌تواند صادرات‌پذیری محصولات ایرانی را کاهش دهد. بنابراین، باید تسهیلاتی برای واردات ماشین‌آلات مدرن فراهم شود. از سوی دیگر، در کشورهای همسایه مواد اولیه با قیمت مناسب‌تری در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌گیرد و همین موضوع قدرت رقابت‌پذیری تولیدکنندگان ایرانی را کاهش می‌دهد. همچنین، این ظرفیت وجود دارد

روزنامهٔ مارزگتساد

یكشنبه ۰۹ آذر ۱۴۰۴ شماره ۸۱۱

www.marzeghtesad.ir

♥ سال درخشش شوینده‌ها

صنعت شوینده در سال جاری برخلاف سال‌های گذشته وضعیت پایدارتر و همین‌طور بهتری از منظر رشد سودآوری و درآمد پشتر گذاشته است. از منظر تولیدات طی هفت ماه نخست امسال، میزان تولیدات شوینده‌ها ۱۷درصد نسبت به مدت مشابه افزایش‌یافته و نزول تولیدات سال گذشته این صنعت جبران شده‌است.

از منظر درآمدی نیز ۸۴درصد به فروش صنعت شوینده طی هفت ماهه ابتدای امسال افزوده شده‌است، باین‌حال تولیدات شوینده‌ها در دستوری حاشیه سود صنعت شوینده به‌رغم رشد قابل‌توجه مقادیر تولید و درآمد طی سال جاری همچون میانگین تاریخی در سطح ۲۲درصد ثابت باقی‌مانده‌است. ماهیت مصرفی و همیشگی این محصولات باعث شده‌است تقاضا نسبتاً ثابت باقی بماند و این صنعت در میان نوسانات شدید صنایع دیگر مانند پتروشیمی و فلزات، عملکردی مقاوم‌تر از خود نشان دهد. اصلی‌ترین چالش‌های صنعت شوینده تامین ارز ماده‌اولیه این صنعت است. از آنجا که نرخ‌گذاری این صنعت در سایه دستوری صورت می‌گیرد، وارداتی بودن بخشی از مواد مصرفی صنعت موجب می‌شود تا افزایش نرخ ارز مستقیماً بر درآمد و سودآوری صنعت اثر بگذارد.

جبران عقب‌ماندگی تولیدی

بررسی مقادیر تولیدی شرکت‌های شوینده بازار سرمایه نشان می‌دهد که در ۱۳ اسال گذشته به‌طور میانگین در هر سال ۲۵هزار و ۵۸۵تن محصول از طریق تولیدکنندگان این حوزه به چرخه تولید درآمده‌است. در مقابل، در هر سال ۳درصد به تولیدات در هر سال افزوده شده‌است. در سال ۱۴۰۲ میزان تولیدات این گروه روند نزولی به خود گرفته‌است. در این سال مجموع تولیدات شرکت‌های شوینده بورس تهران با کاهش ۶درصدی نسبت به سال ماقبل به ۷۵۲هزار تن نزول یافته‌است.

در سال جاری خصوصاً سه‌ماهه دوم سال وضعیت تولیدات صنعت شوینده اوضاع بهتری را تجربه کرده‌است. طی تابستان امسال میزان تولیدات این گروه با رشد ۳۶درصدی نسبت به سال ماقبل به ۲۲۷هزار تن افزایش یافته‌است. در هفت ماهه نخست امسال تولیدات شرکت‌های شوینده بورسی ۴۹۶هزار و ۴۴۶تن به ثبت رسید که در قیاس با هفت ماه ابتدای سال گذشته ۱۷درصد بهبود یافته‌است. بیشترین میزان رشد مقداری تولیدان این صنعت مربوط به شرکت «پاکشو» است. این شرکت در هفت ماهه امسال مجموعاً ۴۷درصد به تولیدات خود افزود و ۱۸۵هزار و ۷۷۱تن محصول به چرخه تولید درآورد.

چالش بزرگ صنعت شوینده

نوسانات نرخ ارز در سال‌های اخیر به مهم‌ترین عامل فشار بر صنعت شوینده تبدیل شده‌است. وابستگی بالای این صنعت به واردات مواد اولیه‌ای مانند سورفکتانت‌ها، اسانس‌ها و افزودنی‌های شیمیایی، باعث شده هر تغییر در قیمت دلار مستقیماً هزینه‌ت تولید را افزایش دهد. درصه‌های ارز، به‌ویژه برای شرکت‌های کوچک‌تر که توان مالی و نقدینگی محدودی دارند، حاشیه سود را به‌شدت کاهش داده است. در مقابل، شرکت‌های بزرگ‌تری همچون پاکسان و شیاکسا با استفاده از قراردادهای بلندمدت تأمین مواد اولیه، تنوع‌بخشی به سبد محصولات و افزایش بهره‌وری در خطوط تولید، تا حدودی از اثر نوسانات ارزی کاسته‌اند. همچنین بخشی از شرکت‌ها با تمرکز بر صادرات و درآمدهای ارزی تلاش کرده‌اند فشار افزایش هزینه‌ها را جبران کنند، اما چالش ارزی تنها به واردات مواد اولیه محدود نمی‌شود.

سیاست‌های قیمتی دولت و تورم داخلی نیز شرایط را برای تولیدکنندگان دشوارتر کرده‌است. درحالی‌که هزینه‌های انرژی، حمل‌ونقل و نیروی کار افزایش یافته، کنترل‌های قیمتی اجازه انتقال کامل این هزینه‌ها به مصرف‌کننده را نمی‌دهد، به‌همین‌دلیل، بسیاری از تولیدکنندگان برای حفظ سودآوری ناچار به افزایش بهرموری، کاهش هزینه‌های غیرضروری و بازطراحی ساختار تولید خود شده‌اند. در مجموع، بی‌ثباتی ارزی همچنان تهدیدی جدی برای صنعت شوینده محسوب می‌شود. ثبات نرخ ارز، دسترسی آسان‌تر به منابع ارزی برای واردکنندگان و شفافیت در سیاست‌گذاری قیمتی، از دید کارشناسان بازار، مهم‌ترین پیش‌شرط‌های تداوم رشد و سودآوری این صنعت به‌شمار می‌روند.

درپچهای نوبه به بازارهای منطقه‌ای

در سال‌های اخیر، بازارهای منطقه‌ای به یکی از محورهای اصلی رشد صنعت شوینده ایران تبدیل شده‌اند. شرکت‌های این حوزه با درک محدودیت‌های تقاضای داخلی و تأثیر سیاست‌های کنترل‌ی دولت بر قیمت‌گذاری، نگاه خود را به سمت کشورهای همسایه معطوف کرده‌اند؛ کشورهایی که هم از نظر فرهنگی و الگوی مصرف، نزدیکی قابل‌توجهی به بازار ایران دارند و هم ظرفیت بالایی برای جذب محصولات شوینده ایرانی از خود نشان داده‌اند. رشد تقاضا در بازارهایی چون عراق، افغانستان، سوریه و کشورهای خلیج فارس فرصت‌نازایی برای توسعه صادرات فراهم کرده‌است. برندهایی مانند شیاکسا و پاکسان طی دو سال گذشته با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صادراتی، افزایش تولید محصولات باکیفیت متناسب با استانداردهای منطقه و حضور فعال در نمایشگاه‌های بین‌المللی، توانسته‌اند سهم خود را در بازارهای هدف گسترش دهند.

نکته مثبت این روز، بازگشت ارزش معاملات خرد به بالای سطح ۱۰ همت بود؛ موضوعی که نشان از حضور مجدد خریداران در رینگ معاملات داشت. هرچند شاخص‌ها منفی بودند، اما بازار در وضعیت متعادل‌تری نسبت به روزهای قبل قرار گرفت و خبری از قفل شدن گسترده صف‌های فروش نبود. شتاب افت نماگرها نسبت به روز یکشنبه کاهش یافت و ارزش سفارش‌های خرید با رقم هزار و ۲۳۶میلیارد تومان از ارزش سفارش‌های فروش که حدود ۷۴۰میلیارد تومان بود، پیشی گرفت. این برتری نسبی تقاضا از نگاه برخی تحلیلگران نشانه‌ای از واکنش بازار به کف حمایتی ۳۰۱میلیون واحدی است. بر این اساس، حتی اگر امروز شاهد بازاری صعودی نباشیم، احتمال کاهش شت فشار فروش و تثبیت بازار در سطوح فعلی وجود دارد.

ارزش معاملات دیروز به ۱۲ هزار و ۱۱۹میلیارد تومان رسید که رشد ۵۱درصدی را نسبت به روز یکشنبه نشان می‌دهد؛ هرچند خروج پول حقیقی به میزان هزار و ۳۵میلیارد تومان همچنان تداوم یافت. بررسی ترکیب معاملات نیز حاکی از جدالی پایاپای میان دو سمت بازار بود. در جریان معاملات، ۷۷درصد نمادها از مثبت به منفی و ۷۵درصد از منفی به مثبت تغییر وضعیت دادند؛ رقابتی فشرده که در نهایت به برتری نسبی فروشندگان انجامید. در پایان روز، ۱۲۵ صف فروش در برابر ۷۷ صف خرید شکل گرفت و حدود ۲۶۳ نماد همچنان در صف فروش قفل ماندند. این آمار بیانگر آن است که فشار عرضه هنوز در بازار وجود دارد و انتظار چرخشی ناگهانی در روند کلی شاخص چندان واقع‌بینانه نیست.

با این حال، بررسی صنایع از زاویه ورود و خروج پول نکات قابل‌توجهی را آشکار می‌سازد. گروه فلزات اساسی که روز یکشنبه در میان صنایع با بیشترین خروج نقدینگی قرار داشت، در دادوستدهای دوشنبه ورق را برگرداند و با جذب ۸۶میلیارد تومان سرمایه، در صدر فهرست ورود پول حقیقی ایستاد. تحلیلگران علت این چرخش را در انتشار شایعاتی جست‌وجو می‌کنند که از توافق جدید میان وزارت صنعت و بانک مرکزی برای عرضه ارز حاصل از صادرات زنجیره معدن و صنایع معدنی در تالار دوم مرکز مبادله خبر می‌دهد.

پس از فلزات، گروه کانه‌های فلزی با جذب ۵۴میلیارد تومان نقدینگی در جایگاه دوم و گروه اطلاعات و ارتباطات با ۱۰میلیارد تومان در رتبه سوم قرار گرفتند. در مقابل، خودروسازان از ابتدای معاملات روز گذشته شرایط مناسبی نداشتند، در نهایت با خروج ۴۲۸میلیارد تومان نقدینگی در صدر صنایع با بیشترین خروج پول ایستادند. پس از آن، گروه بانکی‌ها با خروج ۱۶۰میلیارد تومان و پالایشی‌ها با ۱۲۷میلیارد تومان در جایگاه‌های بعدی قرار گرفتند. در میان صندوق‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های طلا با ورود ۳۹۳میلیارد تومان نقدینگی بیشترین جذب پول را تجربه کردند. پس از آن، صندوق‌های مختلط با ۷۰میلیسارت تومان و اهرمی‌ها با ۴۸میلیارد تومان در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در سمت مقابل، صندوق‌های بخشی با خروج ۲۵۱میلیارد تومان، سهامی با ۲۲۳میلیارد تومان و درآمد ثابت با حدود ۵۳میلیارد تومان، بیشترین خروج سرمایه را ثبت کردند. این داده‌ها نشان می‌دهد که بخشی از سرمایه‌گذاران به دنبال پناه‌گرفتن در دارایی‌های امن‌تر هستند، درحالی‌که گروهی دیگر ترجیح می‌دهند در صندوق‌های مبتنی بر طلا یا صندوق‌های ترکیبی بمانند تا از نوسانات تومری جا نمانند.

اما یکی از خبرهای جذاب بازار در روز گذشته خبر رونمایی از شاخص‌های جدید تا پایان سال بود. مدیرعامل شرکت بورس اوراق بهادار تهران در این باره به رسانه‌ها گفته بود که این شاخص‌ها مبنای طراحی صندوق‌های سرمایه‌گذاری تازه و معیار ارزیابی بازدهی شرکت‌های کوچک، متوسط و بزرگ خواهند بود.

طراحی شاخص‌های جدید و ارزیابی واقع‌بینانه بازار

حسام‌الدین درمیشی، کارشناس بازار سرمایه، به ارزیابی تصمیم اخیر بورس تهران درباره طراحی شاخص‌های جدید پرداخت و گفت: «این اقدام از آن جهت که معیارهای دقیق‌تر و واقع‌گرایانه‌تری در اختیار فعالان بازار قرار می‌دهد، تصمیم قابل‌قبولی است و می‌توان از آن استقبال کرد. شاخص کل در سال‌های اخیر دیگر معیار مناسبی برای سنجش وضعیت کلی بازار نیست و بسیاری از کارشناسان نسبت به کارکرد آن انتقاد دارند. در مقابل، شاخص هموزن شرایط واقعی‌تری را نشان می‌دهد، اما همچنان نیاز به یک نمای جامع‌تر و معتبرتر از وضعیت بازار احساس می‌شود؛ شاخص کل چنین تصویری را ارائه نمی‌کند.»

او در ادامه افزود: «با این حال، نباید تصور کرد که ایجاد شاخص‌های جدید به‌خودی‌خود موجب رونق بازار خواهد شد. به نظر می‌رسد هدف اصلی از این طرح آن است که شاخص‌های تازه، مبنای طراحی صندوق‌های شاخص‌محور جدید قرار گیرند. با این وجود، هم‌اکنون نیز حدود هفت صندوق شاخصی در بازار فعال‌اند که اغلب بر پایه شاخص کل معامله می‌شوند و تنها یکی از آنها بر مبنای شاخص هموزن است. بررسی آمارها نشان می‌دهد که این صندوق‌ها هنوز نتوانسته‌اند سرمایه قابل‌توجهی جذب کنند؛ به‌عنوان نمونه، درحالی‌که ارزش معاملات سهام حدود ۵۰۰میلیارد تومان و صندوق‌های درآمد ثابت حدود ۱۰۳ همت بوده، معاملات صندوق‌های شاخصی تنها به حدود ۱۰میلیارد تومان رسیده است. بنابراین، ظرفیت فعلی بازار برای جذب سرمایه عمده از این مسیر چندان بالا نیست.»

درمیشی با تأکید بر جنبه تحلیلی طرح گفت: «با وجود این، مزیت مهم شاخص‌های جدید آن است که به سرمایه‌گذاران امکان می‌دهد تصویری دقیق‌تر از وضعیت صنایع مختلف داشته باشند. بسیاری از سرمایه‌گذاران خرد هنگام ورود به سهام شرکت‌های کوچک یا متوسط، به دلیل نداشتن شناخت کافی دچار تردید می‌شوند و همین موضوع ممکن است باعث خروج آنها از بازار شود. ابزار شاخص‌های تفکیک‌شده می‌تواند به این گروه کمک کند تا از طریق صندوق‌های مبتنی بر شاخص، سرمایه‌گذاری هدفمندتری داشته باشند و ریسک خطای انتخاب کاهش یابد. بنابراین، این طرح می‌تواند در جذب بخشی از سرمایه‌گذاران خرد موثر واقع شود، هرچند نباید از آن انتظار رونق فوری داشت.»

در حالی که نرخ دلار آزاد با افت همراه شد، مرکز مبادله ارزی شاهد رشد کم‌سابقه ۰.۸ درصدی در نرخ توافقی دلار و رسیدن آن به ۷۳ هزار و ۸۱ تومان بود؛ جهشی که از ابتدای سال تاکنون بی‌سابقه است و نشان می‌دهد سیاستگذار پولی با هدف کاهش شکاف میان نرخ‌های رسمی و آزاد، گام تازماری در مسیر تحقق نظام تک‌نرخ‌ی ارز برداشته است.

در شرایطی که بازار آزاد ارز در روز جاری با کاهش ۳۳۰ تومانی نرخ دلار همراه بود و از ۱۰۷ هزار و ۹۵۰ تومان به ۱۰۷ هزار و ۶۵۰ تومان مقبض‌نشینی کرد، مرکز مبادله ارزی شاهد اتفاقی متفاوت و کم‌سابقه بود. نرخ توافقی دلار در این مرکز با رشد ۰.۸ درصدی به ۷۳ هزار و ۸۱ تومان رسید که بالاترین سطح از ابتدای سال است؛ رشدی که در مقایسه با میانگین روزانه ۰.۰۲ درصدی، یک جهش قابل‌توجه محسوب می‌شود و نشانه‌ای از تغییر جهت سیاست ارزی دولت در مسیر تک‌نرخ‌ی شدن ارز تلقی می‌گردد.

بر اساس داده‌های رسمی بانک مرکزی، از ابتدای سال ۱۹ آبان ۱۴۰۴، بیش از ۲۵۷میلیارد دلار ارز برای واردات کالا و خدمات تأمین شده است که از این میزان، حدود ۲۵۶میلیارد دلار به بخش تجارت و بازرگانی تخصیص یافته است. تمرکز بخش عمده این ارزها در صنایع حمل‌ونقل و خودرو (با ۵۳.۳میلیارد دلار)، تجهیزات برق و الکترونیک (۳.۳میلیارد دلار) و ماشین‌آلات تولیدی (۳میلیارد دلار) نشان می‌دهد که دولت با اولویت‌دهی به بخش‌های مولد و پیشران، در حال هدایت منابع ارزی به سوی توسعه صنعتی است.

همچنین داده‌های اخیر بانک مرکزی نشان می‌دهد که تمرکز بر بخش حمل‌ونقل و خودرو می‌تواند زمینه‌ساز احیای بخشی از ظرفیت‌های تولیدی در صنایع وابسته به واردات قطعات و تجهیزات باشد.

کوچک‌های بیگانه بورس

در کوتاه‌مدت، بازار به نظر می‌رسد در فاز انتظار قرار دارد. از یک سو، کاهش تنش‌های نظامی می‌تواند آرامش نسبی را به معاملات بازگرداند و از سوی دیگر، دامنه نوسان محدود اجازه واکنش سریع به اخبار مثبت را نیز نمی‌دهد. حتی اگر فضای سیاسی کمی آرام‌تر شود، بازگشت نقدینگی به نمادهای کوچک ممکن است زمان‌بر باشد. فعالان بازار اکنون بیش از آنکه به دنبال سودهای سریع باشند، در جست‌وجوی سهم‌هایی هستند که ریسک نقدشوندگی پایین‌تری داشته باشند.

با این حال، تجربه نشان داده است که پس از دوره‌های تمرکز رشد در نمادهای بزرگ، معمولاً فاز جدیدی از گردش نقدینگی به سمت سهم‌های کوچک‌تر آغاز می‌شود. در صورتی که شاخص کل بتواند در سطوح فعلی تثبیت شود و نشانه‌هایی از بازگشت اعتماد در بازار دیده شود، احتمال دارد در ماه‌های آینده موجی از رشد تدریجی در گروه‌های جامانده شکل گیرد. با توجه به اینکه بخش زیادی از سهام کوچک در ماه‌های اخیر افت‌های سنگین‌تری را تجربه کرده‌اند، نسبت‌های قیمتی جذابی در آنها شکل گرفته که می‌تواند زمینه‌ساز حرکت بعدی بازار باشد، مشروط بر آنکه موانع نقدشوندگی برطرف شود.

نقش سیاستگذار

احیای اعتماد عمومی به بازار سرمایه بدون اصلاح سیاست‌های ساختاری دشوار خواهد بود. مهم‌ترین اقدام در این راستا، بازنگری در دامنه نوسان و حجم مبناس‌ت. تجربه بازارهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد که کنترل مصنوعی قیمت‌ها در بلندمدت نه‌تنها مانع سقوط نمی‌شود، بلکه به تعمیق رکود منجر می‌شود. سیاستگذار بورسی اگرچه در شرایط بحرانی ناچار به اتخاذ تصمیم‌های احتیاطی است، اما تداوم این تصمیم‌ها پس از عبور از شوک‌های اولیه، هزینه‌های سنگینی برای بازار ایجاد می‌کند.

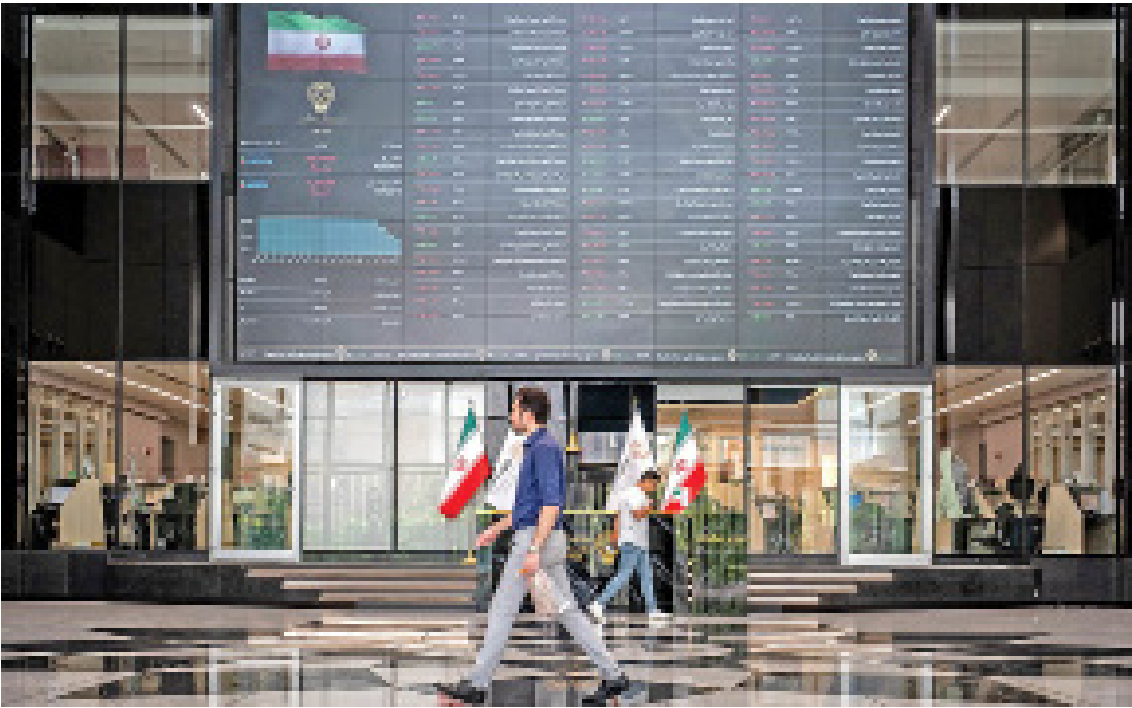
افزون بر این، لازم است نهاد ناظر با شفاف‌سازی اطلاعات شرکت‌ها و تسهیل دسترسی به داده‌های بنیادی، انگیزه‌ی تحلیل‌محور شدن سرمایه‌گذاری را افزایش دهد. در بازاری که قیمت‌ها نه بر اساس عرضه و تقاضای واقعی بلکه بر پایه محدودیت‌های ساختاری تعیین می‌شوند، رفتارهای هیجانی جای تحلیل را می‌گیرد و این همان مسیری است که در نهایت به بی‌اعتمادی بیشتر منجر می‌شود.

استراتژی بقا

برای سرمایه‌گذاران حقیقی، شرایط فعلی بیش از هر زمان دیگری نیازمند رویکردی محتاطانه است. بازار اکنون به‌صورت دوسرته‌ت عمل می‌کند. در یک سوی آن، شرکت‌های بزرگ و صادرات‌محور با نقدشوندگی بالا قرار دارند که توانسته‌اند بازدهی مثبتی ثبت کنند و در سوی دیگر، انبوهی از سهام کوچک و متوسط که در صف‌های فروش قفل شده‌اند. در چنین وضعیتی، تمرکز صرف بر شاخص کل یا امید بستن به بازگشت سریع بازار ممکن است به تصمیم‌های اشتباه منجر شود.

سرمایه‌گذاران حرفه‌ای معمولاً در چنین شرایطی به دنبال تحلیل جریان نقدینگی و تغییرات رفتاری در بازار هستند. هنگامی که ارزش معاملات خرد به تدریج افزایش یابد و صف‌های فروش در نمادهای کوچک‌تر کاهش پیدا کند، می‌توان آن را نخستین نشانه‌ی بازگشت اعتماد دانست. تا آن زمان، حفظ نقدینگی، مدیریت ریسک و پرهیز از معاملات هیجانی می‌تواند استراتژی مناسبی برای عبور از فضای فعلی باشد.

بازگشت بورس به خط تعادل

فرحناز نعمتی – بازار سرمایه در سومین هفته از آبان شرایط متفاوتی را نسبت به هفته صعودی گذشته تجربه می‌کند. نوسان نماگرها در حالت منفی و حرکت مجدد به سمت تعادل نشان می‌دهد که این بازار سر بازگشت به روند منفی و رکودی ندارد. بازگشت خریداران به رینگ معاملات در روز گذشته، با وجود اینکه یکشنبه حضور کم‌رنگی از آنان را شاهد بودیم، نشان داد که نماگر اصلی بورس به کف حمایتی ۳۰۱میلیون واحد واکنش نشان می‌دهد و درصدد حفظ آن است. این سطح اکنون به عنوان مرز روانی مهمی در ذهن فعالان بازار نقش بسته و تداوم واکنش مثبت به آن، می‌تواند به عنوان سیگنالی از پایان فاز اصلاحی اخیر تلقی شود.

اگرچه به باور تحلیلگران، بورس برای یک رشد قوی و قرار گرفتن در روند بایثبات صعودی نیاز به «سوختن قوی» دارد – سوختی از جنس تصمیمات سیاستگذار، بهبود انتظارات و رشد جریان نقدینگی حقیقی – اما بازار در محدوده فعلی نیز افتان و خیزان پیش می‌رود و نشان می‌دهد که حتی اگر این سوخت فعلاً نرسد، توان حرکت آهسته و پیوسته را دارد. در واقع، رفتار محتاطانه خریداران و فروشندگان به نوعی از تغییر فاز هیجانی به سمت واقع‌گرایی حکایت دارد؛ بازاری که می‌کوشد بدون تکیه بر موج‌های خبری کوتاه‌مدت، مسیر خود را با تکیه بر متغیرهای بنیادی بیابد.

دنبال کردن روند معاملات در روز دوشنبه صحنه یک جدال واقعی بین خریداران و فروشندگان را به نمایش گذاشت. در مقاطع مختلف، تعداد سفارش‌های خرید و فروش بارها از یکدیگر پیشی گرفت و ارزش معاملات توانست به بالای ۱۰ همت بازگردد؛ سطحی که در روزهای گذشته کمتر دیده شده بود. اگرچه جریان خروج پول حقیقی برای دومین روز متوالی تداوم یافت، اما دست بالای ارزش سفارش‌های خرید و افزایش تقاضا در

خروج ارز تجاری از رخوت

بازار سهام در ماه‌های اخیر چهره‌ای دوگانه از خود به نمایش گذاشته است؛ از یک سو شاخص کل بورس با شتابی نسبتاً قابل‌توجه از کف شهرپورماه فاصله گرفته و بازدهی ۴۶درصدی را تا سقف ۱۲آبان امسال به ثبت رسانده، اما در سوی دیگر بخش عمده‌ای از سهام حاضر در بازار همچنان با عقب‌ماندگی، ضعف نقدشوندگی و بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران مواجه‌اند.

داده‌های آماری تازه نشان می‌دهد که تنها حدود ۲۰درصد از نمادهای بورسی توانسته‌اند عملکردی بهتر از شاخص کل داشته باشند، در حالی که ۴۵درصد از نمادهای بازدهی کمتر از شاخص ثبت کرده و حدود ۴۵درصد از کل شرکت‌ها از ابتدای موج جدید رشد بازار، بازدهی منفی داشته‌اند. این آمار در حالی منتشر شده که بیش از نیمی از ارزش بازار، یعنی حدود ۵۶درصد، در اختیار همان اقلیت نمادهایی است که عملکرد بهتری نسبت به شاخص کل داشته‌اند.

به بیان دیگر، گرچه تنها ۲۰ شرکت رشد قابل‌قبولی تجربه کرده‌اند، اما همین گروه کوچک به‌دلیل وزن سنگین خود در شاخص، بخش عمده‌ی رشد ظاهری بازار را رقم زده‌اند. این وضعیت را می‌توان مصداقی روشن از تمرکز رشد در نمادهای بزرگ دانست؛ وضعیتی که به‌ویژه در دوره‌های رکود عمومی و بی‌اعتمادی به بازار، بارها در بورس تهران تکرار شده است.

شکاف نقدشوندگی

یکی از متغیرهای کلیدی که در شکل‌گیری این تمرکز تأثیر بسزایی داشته، محدود شدن دامنه نوسان قیمت سهام به حدود سه درصد است. اگرچه سیاستگذار بورسی هدف از این اقدام را کنترل هیجانات و جلوگیری از ریزش‌های سنگین اعلام کرده است، اما در عمل، کاهش دامنه نوسان باعث شده تا جریان نقدینگی از سهام کوچک‌تر که به‌طور سنتی نوسانات بیشتری دارند، خارج شود. در شرایطی که خروج از صف‌های فروش دشوار و زمان‌بر شده، سرمایه‌گذاران حقیقی ترجیح داده‌اند دارایی خود را در نمادهایی با نقدشوندگی بالاتر و وزن سنگین‌تر متمرکز کنند.

دامنه نوسان محدود همچنین به ایجاد صف‌های پایدار در بازار منجر شده است؛ پدیده‌ای که در نمادهای کوچک‌تر شدت بیشتری دارد. در هفته‌های اخیر، به‌ویژه پس از بالا گرفتن تنش‌های نظامی میان ایران و اسرائیل، بسیاری از این نمادها وارد صف فروش شده و عملاً امکان معامله پیدا نکرده‌اند. در چنین شرایطی، نقدشوندگی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های اعتماد در بازار سهام، به‌شدت آسیب دیده است. سرمایه‌گذارانی که تجربه‌ی قفل شدن سرمایه در صف‌های فروش را دارند، به‌سختی حاضر می‌شوند دوباره به سهام کوچک ورود کنند، حتی اگر نسبت‌های بنیادی آنها جذاب به نظر برسد.

افزایش تنش‌های منطقه‌ای و درگیری‌های مستقیم یا غیرمستقیم ایران با اسرائیل نیز به این وضعیت دامن زده است. بازار سرمایه، به‌ویژه در ایران که به‌طور تاریخی به متغیرهای غیراقتصادی حساس است، نسبت به نااطمینانی‌های ژئوپلیتیک واکنش سریع نشان می‌دهد. در روزهایی که خبر از تبادل آتش یا تهدیدهای متقابل منتشر می‌شود، معمولاً نخستین واکنش بازار خروج نقدینگی از سهم‌های کوچک و پریسک است. سرمایه‌گذاران خرد که بخش عمده‌ای از معاملات روزانه را تشکیل می‌دهند، به‌صورت غریزی به سمت سهامی حرکت می‌کنند که پشتوانه‌ی بنیادی و مالی قوی‌تری دارند یا به لحاظ روانی، امن‌تر تلقی می‌شوند.

احتیاط و انتظار

❖ رویایابی یا واقعیت؟

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات روز گذشته در جلسه بررسی اجرای سال اول برنامه پنج ساله هفتم در مجلس، از رشد قابل توجه پوشش شبکه فیبر نوری خبر داد و اعلام کرد که تاکنون حدود ۸میلیون خانوار تحت پوشش این شبکه قرار گرفته‌اند و هدف‌گذاری شده تا پایان سال ۱۰ میلیون خانوار به فیبر نوری متصل شوند.

با این حال کارشناسان شبکه تاکید دارند که تحقق این وعده‌ها تا حد زیادی به اجرای پروژه سواپ و جایگزینی کابل‌های مسی با فیبر نوری بستگی دارد و بدون آن فاصله زیادی میان وعده‌های اعلام شده و اتصال واقعی کاربران وجود خواهد داشت. وعده‌های روی زمین مانده ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، اخیراً در جلسه بررسی و نحوه اجرای سال اول قانون برنامه ۵ ساله هفتم در مجلس، از رشد قابل توجه در پوشش شبکه فیبر نوری خبر داد؛ با این حال بررسی آمارها نشان می‌دهد که شکاف معناداری میان پوشش زیرساختی و اتصال واقعی کاربران وجود دارد. بر اساس گزارش‌های رسمی تاکنون حدود ۶۹ میلیون و ۶۹ هزار خانوار تحت پوشش فیبر نوری قرار گرفته‌اند. اما در مقابل سهم کاربران فعال متصل به سرویس فیبر نوری بسیار پایین است؛ برای نمونه گزارش شده است که کمتر از ۵ درصد از کل مشترکان اینترنت ثابت کشور از فناوری FTTH (فیبر تا خانه) استفاده می‌کنند. گزارش‌های رسمی در این باره نیز نشان می‌دهد کشور تا رسیدن به برنامه هفتم توسعه فاصله زیادی دارد؛بر اساس اهداف برنامه هفتم باید از سال ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۸، سیالانه به طور متوسط ۴میلیون اتصال در کشور ایجاد شود و این در حالی است که مطابق آخرین گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در ابتدای سال ۱۴۰۳ و شروع برنامه هفتم پیشرفت حدود ۳۱۷ هزار سرویس گیرنده فیبر نوری وجود داشته که این میزان تاواسط آذر ۱۴۰۳ به حدود ۲۹۱ هزار سرویس گیرنده رسیده است؛ روندی که نشان می‌دهد در طول ۹ ماهه سال اول اجرای برنامه هفتم توسعه تنها حدود ۷۲ هزار اتصال جدید در کشور شکل گرفته است.

این وضعیت نشان می‌دهد که اگرچه زیرساخت‌ها به سرعت در حال گسترش هستند، اما تبدیل آنها به سرویس واقعی برای کاربران نهایی با چالش‌هایی جدی مواجه است. به عنوان مثال گزارش‌ها نشان می‌دهند که در برخی شهرها پوشش فیبر نوری بالا است، اما کاربران با موانعی مثل هزینه بالا، دشواری نصب یا نبود انگیزه اپراتورها برای ترغیب کاربران مواجه‌اند.در مناطق روستایی نیز وضعیت چندان متفاوت نیست؛ درحالی که اعلام شده است ده روزانه «بیش از پنج روستا» به شبکه ملی ارتباطات متصل می‌شوند، اما هنوز بسیاری از روستاها از دسترسی پایدار به اینترنت پرسرعت برخوردار نیستند و بخش قابل توجهی از پوشش اعلام شده صرفاً جنبه اسمی دارد.سعید سوزنگر، کارشناس شبکه، در خصوص اظهارات وزیر ارتباطات به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: «مساله سواپ اگر واقعا اتفاق بیفتد می‌توان گفت بخش زیادی از آنچه وزیر ارتباطات ادعا می‌کند قابل تحقق خواهد بود، اما فاصله زیادی میان ایده تا اجرای واقعی پروژه وجود دارد. به‌ویژه پروژه‌ای که قرار است کابل‌های مسی جمع‌آوری و شبکه به فیبر نوری تبدیل شود. به جز اجرای این پروژه در دیگری وجود ندارد که بتوان حتی به نزدیکی عدد اعلام‌شده رسید.»او معتقد است که در حال حاضر بیش از یک میلیون مشترک روی شبکه فیبر نوری فعال هستند و اینکه بخواهند این رقم را ظرف چهار یا پنج ماه باقی‌مانده از سال، هشت تا نه برابر کنند واقع‌بینانه نیست و شرایط فعلی چنین ظرفیتی را نشان نمی‌دهد. او اضافه می‌کند: «دکته مهم این است که در دولت قبل یعنی در دوره وزارت پیشین تمرکز بیشتر بر توسعه پوشش منطقه‌ای بود. یعنی تلاش می‌شد مناطق بیشتری از نظر فنی تحت پوشش قرار بگیرند و شرایط‌های اصلی فیبر کشیده شود، اما در عمل اشتراک‌فروشی انجام نمی‌شد و سرویس به کاربر نهایی ارائه نمی‌شد. در آن زمان اپراتورها به شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات به ازای هر پورت یارانه‌ای از دولت دریافت می‌کردند، اما این پرداخت‌ها توجیه اقتصادی کافی برای اپراتورها ایجاد نمی‌کرد تا همان مناطق تحت پوشش را به سرویس واقعی برای کاربران تبدیل کنند.»سوزنگر توضیح می‌دهد که در نهایت تجهیزات کاربری نصب نشد، FTTB (فیبر به ساختمان) یا FTTH برای مشترک‌ها به اجرا درنیامد و سرویس واقعی ارائه نشد. در نتیجه اکثر شرکت‌های سرویس‌دهنده در بسیاری از مناطق پوشش داشتند، اما وقتی با آنها تماس می‌گرفتیم، می‌گفتند نه صرف نمی‌کند مگر اینکه در یک ساختمان پنجاه واحدی باشیم تا بتوانیم فیبر بکشیم؛در مواردی هم گفته می‌شد تا زمانی که فیبر نوری آماده شود بایبید فعلا از سرویس اینترنت نمی‌سیم یا مودم استفاده کنید. یعنی به جای اتصال واقعی سرویس می‌دهد که از اینترنت، بنابراین اگر وزارت ارتباطات روی پروژه سواپ حساب باز کرده باشد ممکن است به نحوی به عدد اعلام‌شده نزدیک شود، اما در غیر این صورت تحقق این آمار بیشتر شبیه یک شوخی است تا واقعیت.»کارشناس همچنین تاکید می‌کند که تحقق وعده‌های وزارت ارتباطات تنها در صورتی امکان‌پذیر است که زیرساخت‌های فنی با نیازهای واقعی کاربران هم‌راستا شوند. سرمایه‌گذاری‌های لازم ازجمله موانع اجرایی و اقتصادی برای اپراتورها و کاربران رفغ شود. در غیر این صورت اختلاف میان پوشش زیرساختی و اتصال واقعی کاربران همچنان به عنوان چالشی جدی در مسیر توسعه شبکه فیبر نوری باقی خواهد ماند.

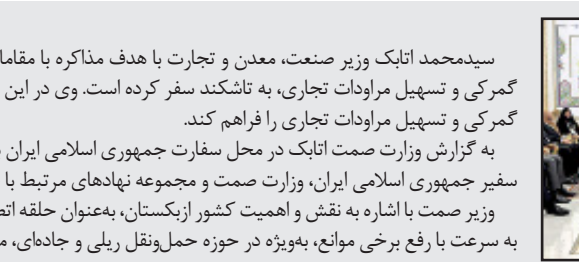
شکاف علم و تولید

❧ بیتا حسن پور – صنایع به منظور کاهش هزینه‌های تولید، ارتقا، نوآوری و جذب نیروی کار ماهر نیازمند ارتباط با دانشگاه هستند. تولید دانش و تربیت نیروی ماهر هم بر عهده دانشگاه است.

دانشجویان در حال کار با دستگاه آزمایشگاهی

سال‌ها است که از ارتباط دانشگاه و صنعت صحبت می‌شود، اما در عمل این رابطه تقویت نشده است. صنعتگران می‌گویند ارتباط قاعده‌مندی بین دانشگاه و صنعت وجود ندارد و وضعیت فعلی مطلوب نیست. آنها می‌گویند اگر دانشگاه‌ها خروجی قابل قبولی ارائه دهند حاضر به صرف هزینه برای تقویت این پیوند هستند. فعالان اقتصادی با اشاره به صنایعی که ارتباط خوبی با دانشگاه برقرار کرده‌اند، از لزوم تغییر رویکردها صحبت می‌کنند و می‌گویند دانشگاه و صنعت باید نسبت به یکدیگر باور داشته باشند. یک اسناد دانشگاه نیز با مروری بر وضعیت فعلی و واقعیت‌های صنایع و دانشگاه‌ها در کشور، ساختار این دو بخش را عامل شکاف بین آنها می‌داند و می‌گوید تا زمانی که تحولات بنیادین رخ ندهد، در بر همین پاشنه می‌چرخد و بخش صنعت و دانشگاه هر کدام جداگانه به روزمرگی خود ادامه می‌دهند.

در همین رابطه، علی اصغر جمعی‌ای، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: رابطه سیستماتیک بین دانشگاه و صنعت وجود ندارد. هرچند رابطه عملیاتی چندانی هم وجود ندارد، با این حال ارتباط صنعت و دانشگاه نسبت به سال‌های گذشته بسیار تفاوت کرده و این ارتباط بهتر و بیشتر شده است. این روند حتی در حوزه گردشگری و آموزش نیز مشهود است. جمعی‌ای توضیح داد: اساتدان دانشگاه با صنایع همکاری دارند، اما هنوز ارتباط بین صنایع و دانشگاه‌ها در قالب تفاه‌نامه‌ها ایجاد نشده است. با وجود اینکه ارتباط بین این دو بخش تقویت شده، اما رابطه بین دانشگاه و صنعت همچنان مطلوب نیست. فعالان اقتصادی

اما رابطه بین دانشگاه و صنعت همچنان مطلوب نیست. فعالان اقتصادی

پیش‌نیاز رشد و توسعه صنعت

علی نقیب، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران نیز در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: ارتباط دانشگاه و صنعت یک نیاز همیشگی است. در کشورهای توسعه‌یافته نوآوری و تحقیقات از طرف دانشگاه ارائه می‌شود و صنعت آن را تبدیل به محصول نوآورانه و ارزش‌آفرینی می‌کند، نقیب افزود: ارتباط بین دانشگاه و صنعت در کشور سال‌ها است وجود دارد. اما چون ساختار مشخص و هدفمندی وجود ندارد، در بعضی موارد مشکل ایجاد می‌شود و برخی پروژه‌ها نیمه تمام و ناقص می‌ماند. وی ادامه داد: به دلیل اینکه رابطه سیستماتیک بین دانشگاه و صنعت وجود ندارد و شاید دانشگاه به وظایف خود آگاه نباشد، صنعتگر تصور می‌کند اگر برای تقویت این ارتباط هزینه کند، سرمایه‌گذاری نکرده و به یک هزینه از دست رفته تبدیل می‌شود. متأسفانه این نگاه‌ها باعث شکل‌گیری وضعیت فعلی شده است. عضو هیات نمایندگان اتاق ایران گفت: ارتباط بین صنعت و دانشگاه به رشد و توسعه صنعت در کشور منجر می‌شود. تحقق ارتباط بهتر بین این دو بخش نیازمند ساختار و هدفمندی است و باید از حالت‌های نمادین فاصله گرفت. در این زمینه می‌توان از کشورهای موفق در این حوزه الگوبرداری کرد و با توجه به مزیت‌های نسبی که ما در کشور داریم بسیار بهتر می‌توانیم نتیجه بگیریم.

لزوم تغییر ساختار دانشگاه

وحید شقاقی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» می‌گوید: دانشگاه‌ها با همان الگوهای ۵۰ سال گذشته مسیر را ادامه می‌دهند. هنوز این اتفاق رخ نداده که نهاد دانشگاه در کشور ما هم‌سو با صنعت، تحولات روز و فناوری در سطح جهان عمل کند. نظام دانشگاهی ما مبتنی بر حفظیات، نمره‌دهی و مدرک‌گرایی، مقاله‌محوری و ارتقای اساتدان حرکت می‌کند. درحالی‌که نظام نوین دانشگاهی باید خود را با انقلاب صنعتی سوم و چهارم در حوزه نانو فناوری، هوش مصنوعی، انقلاب ژنتیک و تحولات صنعتی نوینی که در حال رخ دادن است هم‌راستا کند. شقاقی شهری توضیح داد: نظام دانشگاهی باید با حرکت به سمت مساله‌محوری خود را مهیای حل مسائل کشور کند. از ساختار فعلی که مبتنی بر مقاله‌محوری و مدرک‌گرایی است باید عبور کنیم. نظام دانشگاهی باید مهارت و اندیشه‌ورزی در دانشجویان ایجاد کند و متناسب با تحولات روز فناوری عمل کند. تحقق این موضوع نیازمند یک دگرگونی اساسی در نظام دانشگاهی است. نظام فعلی با مولفه‌های کنونی نمی‌تواند خودش را با صنعت هم رستا کند.

نظام صنعتی کهنه و فرسوده

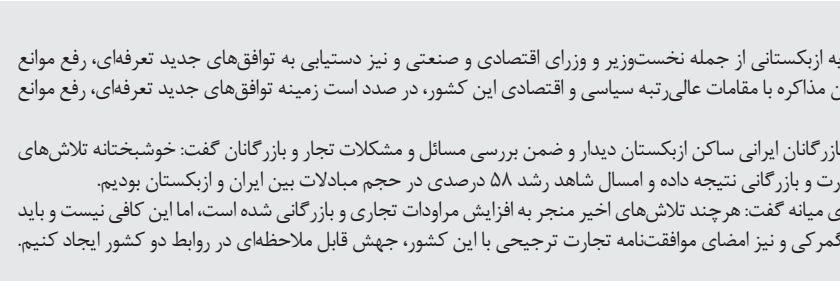
شقاقی شهری در ادامه گفت: البته نباید یک‌طرفه به این موضوع نگاه کرد، یک جاده دوطرفه است. از یک طرف در ساختار دانشگاه مشکل داریم و نهاد دانشگاهی ما نسبت به تحولات شتابان جهان عقب مانده است. از طرف دیگر متأسفانه نظام صنعتی ما هم کهنه و فرسوده است. ساختار صنعتی ما با انقلاب صنعتی سوم و چهارم فاصله زیادی دارد. بخش خصوصی حاکم نیست و شاهد یک نظام صنعتی دولتی و شبیه دولتی و غیررقابتی هستیم. عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی تصریح کرد: در بخش صنعت مسائل بنیادین داریم و نهاد دانشگاه هم فرسوده شده است. هیچ‌گونه ارتباط و زبان مشترکی بین این دو بخش ایجاد نشده و رابطه‌ای شکل نگرفته است.

وی گفت: برای عبور از مولفه‌های نظام دانشگاهی قدیمی نیاز به دگرگونی اساسی داریم. مولفه‌های نهاد دانشگاهی باید بر پایه مساله‌محوری، مهارت‌آفرینی و کارآفرینی و متناسب با تحولات فناوری روز شکل گیرد. این اتفاق باید توسط وزارت علوم و شورای عالی انقلاب فرهنگی رخ دهد، اما متأسفانه این نهادها توان اصلاحات نهادی و ساختاری در نظام علمی کشور را ندارند و این سمت حرکت نمی‌کنند. اهداف در حد شعار بیان می‌شود، اما در عمل چیزی ملموسی مشاهده نمی‌شود. شقاقی شهری به شرایط تصریح کرد: نظام صنعت ما هم غیررقابتی، شبه دولتی و دولتی است. نظام صنعتی مبتنی بر بخش خصوصی نداریم که طالب دانشگاه‌ها باشند. وقتی نظام صنعتی مبتنی بر رقابت باشد، به دنبال علم و تکنولوژی و دانش می‌گردد و وقتی که کهنه، غیررقابتی و دولتی باشد رغبتی برای اینکه به سمت علم و فناوری حرکت کند ندارد.

ارتباط اجباری

این استاد دانشگاه بیان کرد: در نظامات صنعتی کشورهای پیشرفته، تیم تحقیق و توسعه آنها مداوم کار می‌کند. اگر یک روز این تیم که مرکز تحول و نوآوری صنعت است متوقف شود، آن صنعت عقب می‌افتد. آنها باید به طور مستمر هم‌راستا با تحولات روز حرکت کنند تا بتوانند در نظام رقابت جهانی باقی بمانند. به همین دلیل ناچار هستند که به دنبال دانش و فناوری باشند. در نظام صنعتی که شرایط غیر رقابتی حاکم است، مدیران طالب ادبیات روز دانش جهانی نیستند. دانشگاه‌ها هم متاع ارزشمندی برای عرضه ندارند و صنایع با نگرش کهنه خود پیش می‌روند. بنابراین هم دانشگاه و هم صنعت مشکل دارند و این ارتباط شکل نمی‌گیرد. حتی اگر این ارتباط شکل بگیرد، به اجبار است.

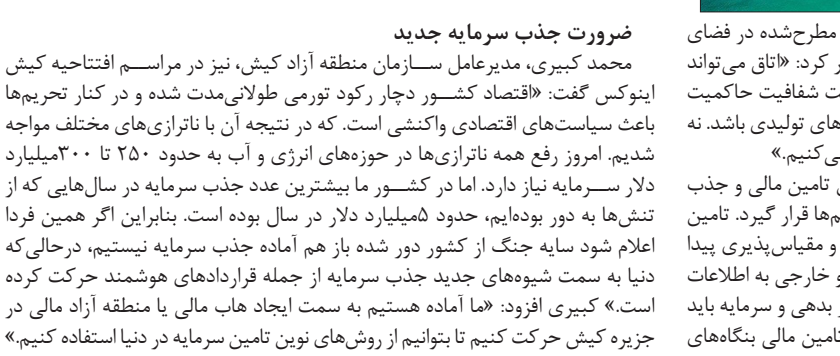
شقاقی شهری در پایان تاکید کرد: هم نظام علمی منسوخ شده هم نظام صنعتی مبتنی بر بخش خصوصی و رقابت نیست. کسانی که از ارتباط دانشگاه و صنعت صحبت می‌کنند، صحبت‌های شعارگونه و نمادین مطرح می‌کنند. ۴۰ سال است که این شعارها بیان می‌شود، اما در عمل اقدامی انجام نمی‌شود. باید هر دو بخش طالب علم باشند و محصولات خدماتی برای عرضه به یکدیگر داشته باشند. در حال حاضر نه دانشگاه می‌تواند خدمات خوبی ارائه کند و نه نظام صنعتی ما رقابتی و طالب علم است.

سیدهمحمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت با هدف مذاکره با مقامات بلندپایه ازبکستانی از جمله نخست‌وزیر و وزرای اقتصادی و صنعتی و نیز دستیابی به توافقاتی جدید تعرفه‌ای، رفع موانع گمرکی و تسهیل مراودات تجاری، به تاشکند سفر کرده است. وی در این سفر ضمن مذاکره با مقامات عالی‌رتبه سیاسی و اقتصادی این کشور، در صدد است زمینه‌توافقاتی جدید تعرفه‌ای، رفع موانع گمرکی و تسهیل مراودات تجاری را فراهم کند.

به گزارش وزارت صمت اتابک در محل سفارت جمهوری اسلامی ایران با تجار و بازرگانان ایرانی ساکن ازبکستان دیدار و ضمن بررسی مسائل و مشکلات تجار و بازرگانان گفت: خوشبختانه تلاش‌های سفیر جمهوری اسلامی ایران، وزارت صمت و مجموعه نهادهای مرتبط با حوزه تجارت و بازرگانی نتیجه داده و امسال شاهد رشد ۵۸ درصدی در حجم مبادلات بین ایران و ازبکستان بودیم.

وزیر صمت با اشاره به نقش و اهمیت کشور ازبکستان، به‌عنوان حلقه اتصال آسیای میانه گفت: هر چند تلاش‌های اخیر منجر به افزایش مراودات تجاری و بازرگانی شده است، اما این کافی نیست و باید به سرعت با رفع برخی موانع، به‌ویژه در حوزه حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای، مشکلات گمرکی و نیز امضای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی با این کشور، جهش قابل ملاحظه‌ای در روابط دو کشور ایجاد کنیم.

ضرورت جذب سرمایه جدید

محمد کبیری، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، نیز در مراسم افتتاحیه کیش اینوکس گفت: «اقتصاد کشور دچار رکود تورمی طولانی‌مدت شده و در کنار تحریم‌ها باعث سیاست‌های اقتصادی واکنشی است. که در نتیجه آن با ناترازی‌های مختلف مواجه شدیم. امروز رفع همه ناترازی‌ها در حوزه‌های انرژی و آب به حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد. اما در کشور ما بیشترین عدد جذب سرمایه در سال‌هایی که از تنش‌ها به دور بوده‌ایم، حدود ۵میلیارد دلار در سال بوده است. بنابراین اگر همین فردا اعلام شود سایه جنگ از کشور دور شده باز هم آماده جذب سرمایه نیستیم، درحالی‌که دنیا به سمت سرمایه‌های جدید جذب سرمایه از جمله قراردادهای هوشمندمند حرکت کرده است.» کبیری افزود: «ما آماده هستیم به سمت ایجاد هاب مالی یا منطقه آزاد مالی در جزیره کیش حرکت کنیم تا بتوانیم از روش‌های نوین تامین سرمایه در دنیا استفاده کنیم.»

مازندران از استان‌های جذاب برای سفر یک‌روزه است. گشت در بیلایق فیلیند و تماشای پدیده اقیانوس ابر، حدود ۲ ساعت دامنه‌گردی در شیب ملایم در مراغه فیلیند و یک وعده صبحانه، جزو برنامه‌های این تور است که هزینه آن به ازای هر توریست به یک‌میلیون و ۷۰۰ هزار تومان می‌رسد. این تور با اتوبوس ۴۴ نفره انجام می‌شود. تور دیگری به مقصد همین استان به ازای هر گردشگر یک‌میلیون و ۶۰۰ هزار تومان هزینه دارد. این تور هم با اتوبوس ۴۴ نفره انجام می‌شود و در برنامه‌های آن پیاده‌روی در جنگل‌های هیرکانی، گشت جنگل‌های بلیران، مشاهده توریستی بلیران، پیمایش اختیاری آبگرم بلیران و یک وعده صبحانه گنجانده شده است.

گشت‌زنی جنگل‌های کلاردشت، پیمایش جنگل‌های پاییزی هیرکانی و یک وعده صبحانه جزو برنامه‌های این تور سوم به مقصد استان مازندران است. این تور به ازای هر گردشگر یک‌میلیون و ۹۵۰ هزار تومان هزینه دارد و رفت و آمد آن با مینی‌بوس انجام می‌شود.

تور چهارم به مقصد مازندران به ازای هر توریست، یک‌میلیون و ۷۰۰ هزار تومان هزینه دارد. این تور هم با اتوبوس ۴۴ نفره انجام شده و در برنامه‌های آن، جنگل پیمایی در جنگل‌های لفور، بازدید از هفت آبشار در منطقه جنگلی سوادکوه و یک وعده صبحانه گنجانده شده است.

حدود سه ساعت جنگل پیمایی با شیب متوسط در جنگل‌های راش منطقه سنگد، مشاهده دورنمای قله نرو و یک وعده صبحانه جزو برنامه‌های پنجمین تور به مقصد استان مازندران است. این تور به ازای هر توریست یک‌میلیون و ۷۰۰ هزارتومان هزینه دارد و

مراسم افتتاحیه دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی بورس، بانک، بیمه، خصوصی‌سازی و معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری کشور «کیش اینوکس ۲۰۲۵»، روز دوشنبه در مرکز همایش‌های بین‌المللی کیش با حضور جمعی از مقام‌های اقتصادی، فعالان بازار سرمایه، مدیران شرکت‌های بزرگ و نمایندگان بخش خصوصی برگزار شد. در این مراسم، محمدرضا بهرامن، نایبرئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، با تاکید بر اهمیت پیوند بازارهای مالی و بخش تولید، گفت: «نمایشگاه امسال با شعار «کشف آینده» و در سالی که نامش بر محور «سرمایه‌گذاری برای تولید» نهاده شده، فرصتی استراتژیک برای بازتعریف نقش بازارهای مالی در تامین مالی پروژه‌های تولیدی و زیربنایی، ترویج ابزارهای نوین سرمایه‌گذاری، و هم‌افزایی میان نهادهای مالی، شرکت‌های فنآور و فعالان بین‌المللی فراهم می‌آورد. این رویداد باید فراتر از نمایش ظرفیت‌ها و خدمات باشد؛ باید به موتور تبدیل ایده به سرمایه، و سرمایه به تولید و اشتغال پایدار تبدیل شود.»

بهرامن ادامه داد: «ما امروز در برهه‌ای حساس قرار داریم؛ نرخ‌های تورم، نوسانات ارزی و محدودیت‌های منابع، کار کردهای سیاستگذاری را پیچیده‌تر کرده است. در چنین وضعیتی، نیاز به راهکارهای عملی، شفافیت بیشتر، حکمرانی شرکتي قوی‌تر و سازوکارهایی که دسترسی بنگاه‌های کوچک و متوسط را به منابع مالی تسهیل کند، بیش از پیش احساس می‌شود.» او تاکید کرد: «کیش اینوکس باید محلی باشد برای عرضه راه‌حل‌های قابل اجرا، نه صرفاً تئوری‌های جذاب. این رویداد باید لپ میان نوآوری‌های فین‌تک و بازارهای سنتی، میان سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان، و میان بازیگران داخلی و شرکای منطقه‌ای برقرار کند.»

بهرامن با اشاره به نقش مصوری اتاق ایران در این میان به‌عنوان عالی‌ترین نهاد نمایندگی بخش خصوصی، اظهار کرد: «اتاق ایران باید صدای منسجم فعالان اقتصادی را به میزهای تصمیم‌گیری ببرد، موانع عملیاتی سرمایه‌گذاری را شناسایی و با نهادهای

های تهران آلوده است، ساکنان پایتخت هر صبح که برای رفتن به سر کار به سمت شمال شهر نگاه می‌کنند اثری از کوه‌ها نمی‌بینند؛ آنها در میان انبوهی از دود و آلودگی گم شده‌اند. خبری از بارش‌های پاییزی هم نیست و مسوولان از وخیم شدن وضعیت سدها و شروع جیره‌بندی آب می‌گویند.

در این شرایط سفر به منطقه‌ای که هوای پاک دارد می‌تواند در تغییر روحیه ساکنان این شهر اثرگذار باشد. با این حال در آبان تعطیلات مناسبتی نداریم و خبری از به سرانجام رسیدن تعطیلات دو روزه هم نیست. در این شرایط پیشنهاد ما سفری یک‌روزه در آخر هفته است. این سفر می‌تواند در بازپایی انرژی برای شروع هفته کاری و تغییر روحیه خانواده‌ها موثر باشد.

خوشبختانه آژانس‌های گردشگری در سال‌های اخیر، این نیاز را به خوبی تشخیص داده و انواع و اقسام توره‌ای یک‌روزه را در برنامه‌های سفرشان گنجانده‌اند. هزینه این تورها از یک‌میلیون و ۴۰۰ هزار تومان به ازای هر گردشگر شروع شده و تا ۲میلیون و ۱۰۰ هزار تومان افزایش می‌یابد. به این ترتیب یک خانواده سه نفره بین ۴میلیون و ۲۰۰ هزار تا ۴میلیون و ۳۰۰ هزار تومان بایستی برای این سفر هزینه کند.

استان اصفهان یکی از مقاصد این توره‌ای یک‌روزه است. این تـور به ازای هر گردشگر ۴میلیون و ۱۰۰ هزار تومان هزینه دارد و حمل‌ونقل آن با اتوبوس ۴۴ نفره انجام می‌شود.گشت‌زنی در کویر ابوزید آباد، پیاده‌روی بر روی تپه‌های شـن روان ابوزیدآباد، دیدن کردن از شهر زیر زمینی «لویی»، یک وعده صبحانه و یک وعده ناهار جزو برنامه‌های این تور است.

♥ شرکت ملی صنایع پتروشیمی آماده حمایت از سرمایه‌گذاران است

امروز با نفوذ روزافزون هوش مصنوعی در تمام ارکان زندگی انسان‌ها بحث داغی در عرصه روزنامه‌نگاری به وجود آمده است. هوش مصنوعی در فضای روزنامه‌نگاری، سرعت تولید محتوا را به شکل چشمگیری افزایش داده است. امروز ابزارهای هوش مصنوعی قادرند خبرها و مقالات کوتاه یا بلند را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و ظرف چند دقیقه تولید کنند و حتی تحلیل‌های اولیه را به مخاطب ارائه دهند. با این حال مساله امروز مدیران مسوول و سردبیران روزنامه‌ها این است که آیا استفاده از هوش مصنوعی در نوشتن مقالات فزیلت است یا ردیلت؟

هوش مصنوعی توانایی تولید محتوا دارد، اما هنوز محدودیت‌های مشخصی دارد. یکی از مهم‌ترین این محدودیت‌ها، دقت و صحت اطلاعات است. الگوریتم‌ها گاهی اطلاعات ناقص یا حتی اشتباه ارائه می‌دهند و تشخیص خطاهای احتمالی نیازمند مهارت و تجربه نیروی انسانی متخصص است. علاوه بر این، «سبک» و «صدای» رسانه نیز عاملی است که هوش مصنوعی به سختی می‌تواند آن را بازآفرینی کند. هر رسانه برای خود سبک خاصی دارد و متن باید با سیاست‌های کلی، لحن و چارچوب آن هماهنگ باشد.

در این میان سرعت و راحتی کار با هوش مصنوعی نه‌تنها نقش خبرنگاران و روزنامه‌نگاران را کم‌رنگ نمی‌کند، بلکه آنها به عنوان ناظر و طیفی‌ها در محیط پست‌تر و حیاتی‌تر دارند. البته پیش از این هم داده‌های اطلاعاتی گوگل یا دیگر ابزارهای جست‌وجو به عنوان منبعی برای تحقیقات و گزارش‌های تحلیلی مورد استفاده قرار می‌گرفت که حالا با ظهور AI این نقش به «او» سپرده شده، اما با سرعت بالاتر و دقت بیشتر. بنابراین استفاده از هوش‌مصنوعی نه تنها خط و خطا نیست، بلکه به عنوان یک دستیار هوشمند بسیار کاربردی و حیاتی است. البته در کشورمان ابتدا باید زیرساخت‌های اینترنت و سرعت آن به سطح جهانی برسد و سپس چگونگی استفاده از هوش مصنوعی مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس، آخرین گزارش خاکنساری فرهنگ و صنعت اینترنت جهانی تا سپتامبر ۲۰۲۵ نشان می‌دهد شکاف دیجیتال میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه همچنان در حال گسترش است. درحالی‌که امارات و سنگاپور رکورد سرعت‌های چند صد مگابیتی را ثبت کرده‌اند، ایران با میانگین سرعت ۱۹ مگابیت در اینترنت ثابت و ۵۵ مگابیت در اینترنت همراه، از نظر کیفیت در میان پایین‌ترین کشورهای جهان قرار گرفته‌است. این موضوع بیانگر این مساله است که ما در حوزه زیرساخت‌های لازم برای توسعه هوش مصنوعی کارهای بسیاری برای انجام داریم.

مقاومت در برابر تغییر
مقاومت در برابر تغییر در شرکت‌ها و سازمان‌ها به‌خصوص از جانب مدیران و نیروهای قدیمی‌تر همیشه وجود داشته است و با ظهور تکنولوژی‌ها و فناوری‌های جدید این مقاومت بیشتر هم می‌شود، اما ایستادن در برابر این موج نه تنها مانع آن نمی‌شود، بلکه موجب جاماندن و در نهایت شکست است. بهتر است استفاده درست از آن را آموخت، خود را با آن وفق داد و از آن برای بهره‌وری و تعالی سازمانی استفاده برد. بدیهی است در روزگاری که هر روز و هر ساعت تکنولوژی و فناوری با سرعت تمام در حال پیشرفت است، لحظه‌ای درنگ می‌تواند شما را از بازی کنار بگذارد .

نقش ویراستاران در روزنامه‌نگاری عصر هوش مصنوعی
در این میان ویراستاران مطبوعات در روزگار هوش مصنوعی نقش پررنگی دارند. آنها صحت اطلاعات را بررسی می‌کنند و متن را روان و قابل فهم می‌سازند. همچنین، حساسیت‌های فرهنگی و اخلاقی را رعایت می‌کنند تا مخاطب تجربه‌ای دلپزیر و معتبر داشته باشد. به عبارت دیگر، هوش مصنوعی ابزار قدرتمندی برای تولید محتواست، اما ویراستاران نگهبان کیفیت، انسجام و جذابیت متن هستند. ترکیب سرعت هوش مصنوعی و مهارت آنها، راهی مطمئن برای ارائه محتوای دقیق و جذاب به مخاطب است. در روزگاری که جوانان و نوجوانان به اصطلاح نسل زدِرها کمتر علاقه‌ای به خواندن و مطالعه دارند و به اصطلاح سه‌خطی(یعنی حوصله خواندن متن‌ها و مطالب بالای سه خط را ندارند) شده‌اند، این روزنامه‌نگاران و ویراستاران هستند که باید با کوهانه کردن و موج‌گویی، مطالب را خواندنی‌تر کنند. همچنین، انسجام و روانی متن از دیگر نکاتی است که ویراستاران به آن توجه دارند. هوش مصنوعی ممکن است جملاتی تولید کند که منطقی باشند، اما جریان متن را مختل کند. ویراستاران با بازنویسی و اصلاح جمله‌بندی‌ها، متن را قابل فهم و جذاب می‌کنند.

از سوی دیگر، مسائل فرهنگی و اخلاقی نیز نیازمند حساسیت انسانی است؛ برخی جملات ممکن است از نظر مخاطب نامناسب یا احساس‌براننده که ویراستار آنها را اصلاح می‌کند تا مخاطب تجربه‌ای دقیق و دلپذیر از محتوای تولیدی داشته باشد. کلمات از قدرت بسیاری برخوردار هستند و برای استفاده از آنها باید نهایت دقت و ظرافت را به کار برد. به همین دلیل، در واقع نقش روزنامه‌نگاران و ویراستاران پررنگ‌تر از قبل شده، چون باید از درستی، جذابیت و هماهنگی متن با مخاطب اطمینان حاصل کنند.

مصرف سوخت در سال جدید میلادی امیدوار شوند.

با وجود این، برخی نگرانی‌ها نیز در دل همین قطب مثبت دیده می‌شود. برای نمونه، لغو بیش از ۲۸۰۰ پرواز در آمریکا در پی تعطیلی دولت، تقاضای سوخت جت را تحت‌فشار قرارداد و نشان‌داد هرگونه اختلال داخلی می‌تواند اثر فوری بر بازار داشته‌باشد، با این حال تحلیلگران معتقدند اثر این نوع نوسان‌ها کوتاه‌مدت و بازگشت فعالیت‌های اقتصادی آمریکا می‌تواند وزن بیشتری در معادله داشته‌باشد.

قطب دوم: سایه سنگین عرضه

در مقابل، قطب نزولی بازار بسیار پررنگ‌تر و پیچیده‌تر است. اوپک پلاس در نشست اخیر خود با وجود نگرانی‌های موجود، تصمیم گرفت تولید را در دسامبر اندکی افزایش دهد؛ هرچند که برای سه‌ماهه نخست سال‌آینده روند افزایش را متوقف کرد. این تصمیم نتوانست نگرانی‌ها درباره مازاد عرضه را از بین ببرد، زیرا روسیه و برخی اعضا همچنان بر حفظ یا افزایش سهم خود از بازار پافشاری می‌کنند. از سوی دیگر، تولیدکنندگان غیراوپکی (خصوصا ایالات‌متحده) به‌طرز چشمگیری تولید خود را افزایش داده‌اند.

بازگشت دکل‌های حفاری و رشد شیل باعث‌شده آمریکا در قیمت‌های کنونی هم توان رقابتی‌اش را از دست ندهد. همین پیش‌روی تولید شیل است که بخش بزرگی از فشار نزولی اخیر بازار را توضیح می‌دهد. در کنار رشد تولید، افزایش ذخایر نفت‌خام آمریکا نیز نشانه هشداردهنده‌ای برای بازار است.

ذخایر بالا معمولاً از ضعف تقاضا یا افزایش عرضه حکایت دارد و همین داده‌ها موجب شد معامله‌گران در هفته گذشته محتاط‌تر رفتار کنند. در آسیا نیز نشانه‌هایی از تعدیل خرید نفت دیده می‌شود. انبارش نفتکش‌ها در آب‌های آسیایی طی چند هفته اخیر دو برابر شده‌است، اتفاقی که معمولاً در زمان کاهش جذب محموله‌ها توسط پالایشگاه‌ها و نگرانی از کندشدن تقاضا رخ می‌دهد. کاهش سهمیه واردات پالایشگاه‌های مستقل چین (تی‌پات‌ها) یکی از دلایل اصلی این انباشت است.

عامل سوم: سیاست تحریمی

یکی از متغیرهای کلیدی که به پیچیدگی بازار نفت افزوده، سیاست‌های تحریمی آمریکاست. واشنگتن در ماه‌های اخیر تحریم‌های جدیدی علیه دو غول نفتی روسیه (روسیسفت و لوک‌ویل) اعمال کرده؛ اقدامی که جریان سسننی نفت روسیه را در بازار جهانی مختل کرده‌است. مشتریان اصلی روسیه مانند چین و هند مجبور شده‌اند به‌دنبال منابع جایگزین باشند و همین موضوع جریان‌های تجاری را به‌طور قابل‌توجهی تغییر داده‌است.

در همین حال، ضرب‌الاجل آمریکا برای قطع کامل همکاری شرکت‌ها با لوک‌ویل در ۲۱نوامبر نزدیک می‌شود و این موضوع فشارها بر این شرکت روسی را مضاعف کرده‌است. ناگامی فروش دارایی‌های لوک‌ویل به شرکت بازرگانی کالای سوئیسی گانور نیز این عدم‌قطعیت را تشدید کرده‌است. از سوی دیگر، تصمیم ناگهانی ترامپ برای اعطای معافیت یک‌ساله به مجارستان برای واردات نفت روسیه، بازار را با پیام متناقضی مواجه کرده‌است؛ از یک‌سو تحریم‌های سختگیرانه بر روسیه و از سوی دیگر معافیت‌هایی که برخی کشورها را از این محدودیت‌ها کنار می‌گذارد. این تناقض‌ها خود به سردرگمی بازار و افزایش نوسان دامن زده است.

نتیجه کشمکش

ترکیب همه این عوامل تصویر روشنی ارائه می‌دهد: بازار نفت در حال‌حاضر نه به سمت سقوط شدید سوق پیدا می‌کند و نه توان جهش چشمگیر دارد. مجموعه‌ای از نیروهای متضاد (افزایش امید به تقاضا در آمریکا، رشد تولید در کشورهای مختلف، افزایش ذخایر، بازاریابی جریان‌های تجاری و تنش‌های ژئوپلیتیک) در حال کشیدن بازار به دو طرف هستند. نتیجه این وضعیت، شکل‌گیری یک روند نوسانی و شکننده است؛ بازاری که برای حرکت قاطع به یک‌سو، به یک عامل قوی‌تر از آنچه اکنون وجود دارد، نیاز دارد. گزارش‌های جدید اوپک و آژانس بین‌المللی انرژی نیز احتمالاً بتوانند جهت حرکت کوتاه‌مدت بازار را مشخص‌تر کنند، اما تا زمانی‌که شکاف میان نیروهای صعودی و نزولی چنین عمیق است، قیمت نفت نیز در همین سطوح با نوسان محدود حرکت خواهد کرد.

پیامدهای چندقاننه برای ایران

تحولات اخیر بازار جهانی نفت برای ایران نیز پیامدهای چندگانه‌ای دارد. از یک‌سو، نوسان قیمت‌ها در محدوده ۶۰ تا ۶۵ دلار، با توجه به ساختار بودجه و اتکای سالانه دولت به درآمدهای نفتی، می‌تواند بر برنامه‌ریزی مالی کشور اثرگذار باشد؛ به‌ویژه در شرایطی که صادرات نفت ایران زیر فشار تحریم‌هاست و هر دلار افزایش قیمت می‌تواند حاشیه تنفسی بیشتری ایجاد کند. از سوی دیگر، تغییر جریان‌های تجاری و کاهش دسترسی چین و هند به نفت روسیه، به‌صورت بالقوه فضای بیشتری برای عرضه نفت ایران در بازارهای خاکستری فراهم می‌کند، با این‌حال رشد تولید آمریکا و افزایش ذخایر جهانی، توان ایران را در اثرگذاری بر بازار محدود کرده و نشان می‌دهد سیاستگذاری نفتی کشور باید بیش از گذشته بر مدیریت ریسک، تنوع مسیرهای صادراتی و تقویت ظرفیت پالایشی متمرکز شود.

 	به گزارش توانیر، مصطفی رجبی مشهدی افزود: این اقدام در جهت اجرای مصوبه وزیر نیرو و به‌منظور ارتقای بهره‌وری و حفظ پایداری شبکه برق کشور در ایام اوج مصرف صورت می‌گیرد. وی ادامه داد: صنایع مشمول ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق که هنوز نیروگاههای خود را به مدار نیاورده‌اند، می‌توانند از طریق مشارکت در طرح‌های بهینه‌سازی، از جمله تعویض کولرهای گازی بنجرهای و جایگزینی موتور کولرهای آبی قدیمی با موتورهای کم‌مصرف BLDC، در این برنامه مشارکت کنند و از مزایای افزایش سقف مجاز مصرف برق بهره‌مند شوند. مدیرعامل توانیر خاطرنشان کرد: صنایعی که از این فرصت استفاده نکنند یا در انجام تکالیف قانونی کوتاهی کنند، در اولویت برنامه‌های مدیریت بار و محدودیت برق در تابستان آینده قرار خواهند گرفت. مدیرعامل شرکت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق(توانیر) از اجرای طرح ملی «بهینه‌سازی مصرف انرژی در صنایع انرژی‌بر» خبر داد. مصطفی رجبی مشهدی افزود: این اقدام در جهت اجرای مصوبه وزیر نیرو و به‌منظور ارتقای بهره‌وری و حفظ پایداری شبکه برق کشور در ایام اوج مصرف صورت می‌گیرد. وی ادامه داد: صنایع مشمول ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق که هنوز نیروگاههای خود را به مدار نیاورده‌اند.	
---	--	---

خلأ سرمایه‌گذاری در نفت

در صنعت نفت به‌کارگیری شده‌است، طبق برآوردها این رقم تا پایان سال به حدود ۹۰هزار میلیاردتومان می‌رسد.

معرفی ۲۴ میدان نفتی و ۲۴ میدان گازی به سرمایه‌گذاران

وزیر نفت با اشاره به اجرای حکم بند «ب» ماده۱۵ قانون برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: به‌منظور جبران اترازی و تامین گاز صنایع در کشور، در مجموع ۲۴ میدان نفتی و ۲۴ میدان گازی به شرکت‌های متقاضی و سرمایه‌گذاران معرفی شده‌است.

پاکنژاد افزود: در مورد تامین گاز صنایع انرژی‌بر، پس از تصویب آیین‌نامه اجرایی تبصره۳ بند «ب» ماده۱۵ قانون برنامه هفتم توسعه، تعداد حدود چهار قرارداد توسعه با شرکت‌های صاحب صلاحیت داخلی با هدف تولید روزانه حدود ۳۲میلیون مترمکعب گاز خام (معادل ۳درصد توان تولید گاز خام کشور) و ۷۸هزار بشکه نفت‌خام (معادل حدود ۵درصد توان تولید نفت‌خام کشور) امضا شده‌است.

وی محور دوم گزارش خود را شاخص‌های کمی حوزه تولید عنوان کرد و گفت: در نتیجه فعالیت بی‌وقفه کارکنان وزارت نفت در حوزه «توسعه و تولید»، «جمع‌آوری گازهای مشعل» و «تامین پایدار سوخت»، با وجود محدودیت منابع مالی، اهداف کمی سال‌نخست برنامه به‌طور کامل محقق شده‌است. بر این اساس مقدار تولید نفت‌خام و گاز خام در سال۱۴۰۳ نسبت به سال‌پایه به‌ترتیب ۸درصد و ۳درصد افزایش داشته‌است.

گذشتن ظرفیت تولید نفت‌خام کشور از مرز ۴میلیون بشکه در روز

وزیر نفت با بیان اینکه ظرفیت تولید نفت‌خام سال‌گذشته به‌طور میانگین حدود ۴میلیون و ۱۵۲هزار بشکه در روز، توان تولید نفت‌خام ۳میلیون و ۹۵۴هزار بشکه و توان تولید میعانات گازی نیز حدود ۷۵۰هزار بشکه بوده‌است، افزود: توان تولید گاز خام کشور بر اساس رکورد

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	
---	---

طبق گزارش وزیر نفت در مجلس «تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه نیازمند تامین حدود ۱۹۰میلیارد دلار منابع مالی است.» محسن پاکنژاد اعلام کرد: در سال‌نخست اجرای این برنامه (۱۴۰۳)، تنها ۵۵میلیارد دلار تامین شده که این رقم فقط معادل ۲۲درصد از ۲۷میلیارد دلار پیش‌بینی شده‌است.

با این حال به گفته وی رشد ارزش‌افزوده استخراج نفت و گاز کشور طبق اعلام مرکز آمار، ۶۲٫۲درصد بوده که فراتر از رشد اقتصادی ۳درصد کشور در سال۱۴۰۳ بوده‌است.

روز گذشته نتسنتی علنی در مجلس شورایاسلامی به‌منظور بررسی و ارزیابی نحوه اجرای سال‌اول قانون برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه برگزار شد. وزیر نفت در این نشست به ارائه گزارش عملکرد وزارت نفت در اجرای قانون برنامه هفتم توسعه پرداخت. محسن پاکنژاد اظهار کرد: در راستای اجرای این برنامه، با همکاری و هماهنگی کامل ناظران اجرایی و مالی که از سوی شورای‌عالی راهبری برنامه و بخش‌های تخصصی سازمان برنامه‌بودجه معرفی شد،میبودند، برنامه عملیاتی و برش سالانه اهداف کمی تدوین و تکالیف مربوطه در قالب ۲۶کلان‌پروژه طبقه‌بندی و به مجریان آنها در بدنه عملیاتی و ستادی وزارتخانه ابلاغ شد. وی با اشاره به تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به تکالیف وزارت نفت طبق برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: مسوولیت تدوین ۱۸آیین‌نامه اجرایی بر عهده وزارت نفت بود که همه آنها در زمان‌بندی لازم تهیه و به تصویب هیات‌وزیران رسید. درخصوص تهیه ۱۴ آیین‌نامه دیگر نیز با همکاری سایر دستگاهها در دست اقدام و در فرایند اخذ تصویب‌نامه هیات‌وزیران هستند.

افزایش معنادر صادرات نفت‌خام و میعانات در نیمه نخست ۱۴۰۴

وزیر نفت با بیان اینکه در اجرای ماده قانون برنامه هفتم توسعه که دستیابی به رشد سالانه ۵۹درصدی را برای بخش نفت در نظر گرفته‌است، با وجود محقق‌شدن تنها ۲۲درصد منابع مالی در سال۱۴۰۳، رشد ارزش‌افزوده استخراج نفت و گاز کشور بر اساس اعلام مرکز آمار در این سال ۶۲درصد بود که فراتر از رشد اقتصادی ۳درصدی کل کشور بوده‌است، افزود: در ۶ماهه نخست سال۱۴۰۴، کمیت و مقدار صادرات نفت‌خام و میعانات گازی کشور، رشد معناداری نسبت به مدت مشابه پارسال (۱۴۰۳) داشته‌است.

پاکنژاد با اشاره به اینکه طبق تکلیف بند «ب» ماده۱۴ برنامه هفتم توسعه، حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز ایجاد و در سال۱۴۰۲، بیش از ۴۹هزار میلیاردتومان از سوی شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران به آن واریز شد، گفت: تمام مبالغ واریزی به این حساب به اجرای طرح‌های صنعت نفت اختصاص یافته که البته بسیار کم‌تر از نیازمندی این صنعت است. وی با بیان اینکه بخشی از این منابع، قبل از واریز به‌حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز، از سوی سازمان امور مالیاتی با سازمان هدفمندسازی برای تامین بارانه برداشت شده که چیزی حدود ۵۱هزار میلیاردتومان بوده‌است، بیان کرد: اسسال نیز تاکنون ۵۶هزار میلیارد به‌حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز واریز و در طرح‌های اولویت‌دار سرمایه‌گذاری

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

یک کارکن شرکت ملی پتروشیمی در حال بازدید از یک واحد تولیدی در مجتمع پتروشیمی خراسان

 	دو قطبی‌شدن بازار نفت	
---	------------------------------	---

دو قطبی‌شدن بازار نفت

❧ لایلا جلیلوند – بازار جهانی نفت این روزها در نقطه‌ای ایستاده که دو نیرو در خلاف جهت یکدیگر آن را می‌کشند؛ از یک طرف

امید به بهبود فضای ریسک جهانی و بازیابی تقاضا در آمریکا می‌تواند روند قیمت‌ها را تقویت کند و از طرف دیگر مازاد عرضه، رشد سریع تولید در کشورهای غیراوپکی و تردید درباره تقاضای آسیایی، اجازه نمی‌دهد بازار نفس را حتی بکشد.

در چنین میانه‌ای، نوسان‌های قیمت نه نشانه بی‌ثباتی، بلکه محصول کشمکش دائمی این دو قطب است. در ابتدای هفته جاری و درست پس از دو هفته افت پیاپی، شاخص برنت توانست دوباره از سطح ۶۴ دلار عبور کند؛ اتفاقی که بازار را از شوک نزولی هفته‌های قبل کمی دور کرد. قراردادهای آتی برنت با افزایش ۲۹ سنتی به بالای ۶۴ دلار رسید و نفت‌خام وست‌تگزاس نیز بیش از ۴۰ سنت رشد داشت.

این رشد اگرچه محدود است، اما پیام مهمی دارد؛ بازار هنوز کاملاً در مسیر نزولی قرار نگرفته و همچنان ظرفیت واکنش مثبت به سیگنال‌های حمایتی را دارد. بااین‌حال ریشه این افزایش قیمت را باید در انتظار سرمایه‌گذاران برای انتشار دو گزارش مهم از اوپک و آژانس بین‌المللی انرژی جست‌وجو کرد؛ گزارش‌هایی که معمولاً در بزنگاه‌های حساس می‌توانند پیش‌بینی روند کوتاه‌مدت بازار را دگرگون کنند. معامله‌گران می‌خواهند بدانند آیا این دو نهاد همچنان بر برآوردهای قبلی خود از رشد تقاضا و محدودیت عرضه پای می‌فشارند یا با توجه به تحولات جدید، اصلاحاتی در چشم‌انداز ارائه خواهند داد.

قطب نخست: سیگنال‌های سعودی

اولین نیروی محرک صعود قیمت طلای سیاه، بهبود شاخص‌های مصرف و ریسک‌پذیری در اقتصاد آمریکا است. پایان یافتن تعطیلی ۴۰ روزه دولت فدرال، بازگشت ۸۰۰هزار کارمند به محل کار و از سرگیری برنامه‌های عمومی باعث‌شده چشم‌انداز تقاضا در بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نفت جهان روشن‌تر شود. تحلیلگران معتقدند با بازگشایی دولت، اعتماد مصرف‌کننده، هزینه‌کرد و فعالیت اقتصادی احیا خواهدشد و این موضوع خود را در افزایش تقاضای سوخت نشان می‌دهد. علاوه‌بر این، بهبود احساس ریسک در بازارهای مالی جهان و رشد شاخص‌های سهام، بخشی از سرمایه‌ها را به سمت دارایی‌های ریسکی‌تر شامل نفت هدایت کرده‌است. همین موضوع به‌تنهایی کافی است تا معامله‌گران دوباره به افزایش

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

روزنامه مارز هشتاد

یکشنبه ۹ آذر ۱۴۰۴ شماره ۸۱۱

www.marzeghtesad.ir

حذف فقرا از شبکه‌های خانگی

با رشد اینترنت پرسرعت و نفوذ گوشی‌های هوشمند وی‌اودی‌ها به یکی از شاخص‌های مهم دسترسی دیجیتال و تفریح خانوارها تبدیل شده‌اند. بررسی هزینه اشتراک نسبت به درآمد کاربران، حجم تولید محتوا و مدل‌های درآمدی پلتفرم‌ها نشان می‌دهد درحالی‌که بازار ایران در مسیر توسعه تولید محتوای اختصاصی قرار دارد، فاصله قابل‌توجهی با استانداردهای جهانی و منطقه‌ای مانند ترکیه و انگلیکس وجود دارد و موفقیت بلندمدت نیازمند سرمایه‌گذاری و سیاست‌های حمایتی هدفمند است.

تناسب خرید اشتراک

در سال‌های اخیر مصرف سرویس‌های ویدئو (VOD) به یکی از شاخص‌های مهم دسترسی دیجیتال و تغییر الگوی تفریح خانوارها تبدیل شده است. در این بین همزمان با رشد اینترنت پرسرعت و افزایش نفوذ گوشی‌های هوشمند پلتفرم‌های داخلی و خارجی تلاش می‌کنند با ارائه محتواهای متنوع و تولید اختصاصی کاربران بیشتری جذب کنند. بررسی نسبت هزینه اشتراک این سرویس‌ها به درآمد ماهانه کاربران به ویژه در میان گروه‌های با حداقل درآمد نشان‌دهنده میزان دسترسی و توان مالی کاربران برای بهره‌گیری از خدمات دیجیتال است و می‌تواند به عنوان معیاری برای تحلیل فشار اقتصادی و ظرفیت تولید محتوای بومی مورد استفاده قرار گیرد.

در این راستا بر اساس داده‌های موجود هزینه اشتراک سرویس‌های ویدئو در ایران با میانگین حدود ۱۹۰ هزار تومان در ماه معادل تقریبی ۱.۶ درصد از حداقل حقوق ۱۲ میلیون تومانی کارگران است. در آمریکا نیز با فرض حداقل دستمزد فدرال ۷۲.۲۵ دلار در ساعت و اشتراک استاندارد نتفلیکس به قیمت ۱۷.۹۹ دلار، این نسبت به حدود ۱.۴ درصد از درآمد ماهانه می‌رسد. از منظر عددی سهم هزینه اشتراک از درآمد در دو کشور نزدیک به نظر می‌رسد، اما تفاوت سطح دستمزد، قدرت خرید و هزینه‌های پایه زندگی باعث می‌شود پرداخت این سهم برای کاربران ایرانی فشار اقتصادی بیشتری ایجاد کند.

درحالی‌که در آمریکا تماشای استریمینگ بخشی از سبب تفریحات دیجیتال خانوار است، در ایران اشتراک VOD همچنان کالایی نیمه‌لوکس محسوب می‌شود و بسیاری از کاربران برای کاهش هزینه از اشتراک‌های گروهی یا تخفیف‌های فصلی استفاده می‌کنند. اما حالا سوال اینجاست که تولید محتوای وی‌اودی‌های داخلی در چه وضعیتی نسبت به پلتفرم‌های جهانی مانند نتفلیکس قرار دارد؟ از منظر تولید محتوا نتفلیکس به‌عنوان بزرگ‌ترین سرویس وی‌اودی جهان سالانه میلیاردها دلار برای تولید و خرید محتوا هزینه می‌کند و بیش از ۴ هزار عنوان تولید داخلی در فهرست خود دارد.

تنها در سال ۲۰۲۳ بیش از ۸۰۰ عنوان جدید شامل سریال، مستند و فیلم سینمایی منتشر شد و این پلتفرم در بیش از ۱۹۰ کشور فعالیت می‌کند و بیش از ۲۷۰ میلیون مشترک پرداختی دارد. در مقایسه پلتفرم‌های ایرانی با آرشویو بالغ بر ۹۵ هزار عنوان عمداً از طریق خرید حقوق پخش خارجی و تولید محدود داخلی فعالیت می‌کنند؛ بر اساس گزارش‌ها یکی از پلتفرم های اصلی در سال ۱۴۰۰ تنها حدود ۳۰ سریال جدید تولید کرده و سهم آن از بازار داخلی حدود ۶۵ درصد تخمین زده شده است. این آمار نشان می‌دهد بازار ایران در حال گذار از مرحله پخش‌کننده محتوا به تولیدکننده فعال است، اما فاصله قابل‌توجهی با استانداردهای جهانی دارد.

همچنین در این بین درحالی‌که سرویس‌هایی مانند نتفلیکس با سرمایه‌گذاری‌های چندمیلیارد دلاری سالانه به تولید سریال‌ها و فیلم‌های اختصاصی می‌پردازند پلتفرم‌های داخلی عمدتاً بر تولید محتواهای کم‌هزینه‌تر متمرکز دارند. بخش قابل‌توجهی از تولیدات داخلی شامل رئالیتی‌شوها، برنامه‌های سرگرمی کوتاه و محتواهای سبک شبکه‌های اجتماعی است که هزینه تولید پایین‌تری دارند و امکان جذب سریع مخاطب را فراهم می‌کنند. این رویکرد به پلتفرم‌ها اجازه می‌دهد ضمن مدیریت محدودیت‌های مالی و زیرساختی همزمان محتوای متنوع ارائه کنند و بازار خود را توسعه دهند، اما فاصله آنها با استانداردهای جهانی در زمینه سریال‌ها و فیلم‌های بلند اختصاصی همچنان مشهود است.

البته علاوه بر تولید و عرضه محتوا پلتفرم‌های وی‌اودی برای تأمین منابع مالی و حفظ پایداری کسب و کار از مدل‌های متنوع درآمدی استفاده می‌کنند. مهم‌ترین این روش‌ها شامل دریافت اشتراک ماهانه یا سالانه از کاربران است که بخش عمده درآمد پلتفرم‌های جهانی و داخلی را تشکیل می‌دهد. برخی سرویس‌ها با همکاری با ارائه‌دهندگان اینترنت و SPها قرارداد می‌بندند تا اشتراک‌های خود را به‌صورت بسته‌های ویژه همراه با اینترنت ارائه کنند این روش علاوه بر جذب کاربران جدید هزینه دسترسی را برای آنها کاهش می‌دهد. در کنار آن برخی پلتفرم‌ها درآمد قابل‌توجهی از فروش ترافیک مصرفی و پهنای باند دارند.

تجارت؛ قربانی پیچیدگی قوانین

عز شیا حسن پور – پیچیدگی مقررات، سیاست‌های سخت‌گیرانه ارزی و تعدد بخشنامه‌ها، تجارت رسمی را زمان‌بر و پربیسک کرده است. این شرایط موجب شده بخشی از تجار به مسیرهای غیررسمی گرایش پیدا کنند. کارشناسان معتقدند با زنگری در سیاست‌گذاری و اعتماد به بخش خصوصی، شرط بهبود وضعیت تجارت خارجی است.

هر روز یک آیین‌نامه

این فعال بخش خصوصی با اشاره به تعداد آیین‌نامه‌های مرتبط با این حوزه تصریح کرد: بررسی‌ها نشان می‌دهد بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌هایی که از سوی نهادهای تصمیم‌گیر در حوزه تجارت خارجی تدوین و ابلاغ می‌شوند، به‌قدری زیاد هستند که تقریباً هر یک تا دو روز یک بخشنامه جدید صادر می‌شود. قطعاً یک فعال اقتصادی نمی‌تواند روزانه برنامه‌ها و فعالیت‌های خود را مطابق با این بخشنامه‌ها تنظیم کند. بنابراین، فعال اقتصادی مجبور به خروج از چارچوب قانون می‌شود. در صورتی که چنین فعالانی صرفاً در تلاش هستند تا از عرصه تجارت خارج شوند.

فروزانفرد در پاسخ به این پرسش که برای کاهش انگیزه قاچاق و تجارت غیررسمی، قانون باید در کدام بخش‌ها بازنگری شود، گفت: باید پذیرفت که افزایش بیش از حد مقررات الزاماً به بهبود شرایط منجر نمی‌شود. هر حوزه‌ای نیاز به سطحی بهینه از تنظیم‌گری دارد و عبور از این حد، خود به مانعی برای فعالیت اقتصادی و حتی زمینه‌ساز بی‌قانونی تبدیل می‌شود. تا جایی می‌توان با قانون افراد را هدایت و کنترل کرد، اما از نقطه‌ای به بعد، تعدد بخشنامه‌ها و سخت‌گیری‌های بی‌مورد، فعالان اقتصادی را از مسیر رسمی دور می‌کند. در چنین شرایطی، اعتماد به بخش خصوصی و استفاده از نظام‌های معتبر اعتبارسنجی بسیار موثر است. مشکل اصلی آنجاست که در کشور ما سازوکار اعتبارسنجی موثر شخص ثالث وجود ندارد و دستگاه‌های اجرایی برای جلوگیری از خطای معدودی از فعالان، مقرراتی سخت‌گیرانه وضع می‌کنند که همه فعالان را درگیر می‌سازد. این رویکرد، روند تجارت خارجی را کند می‌کند.

تغییر مسیر تجارت خارجی پس از تحریم‌ها

مرتضی حاجی‌آقامیری، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» با اشاره به قوانینی که بیشترین مانع را برای تجارت خارجی ایجاد می‌کنند، توضیح داد: در سال‌های اخیر، سیاست‌های نادرست ارزی و تجاری باعث شده بخشی از فعالان اقتصادی به ناچار به سمت فعالیت‌های غیررسمی بروند. نمونه آن، اجرای قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و الزام رفع تعهد ارزی است. ریشه این وضعیت را باید در نگاه محدودکننده سیاست‌گذاران به تجارت دانست. از سال ۱۳۹۷ و با تشدید تحریم‌ها، کنترل تجارت به بانک مرکزی سپرده شد. تصمیمی موقت که مسیر سیاست‌گذاری را از توسعه و تسهیل مبادلات به سمت نظارت و کنترل تغییر داد. به‌تدریج مقررات موقتی حالت دائمی یافتند و در قالب قانون قاچاق کالا و ارز تثبیت شدند. تداوم این رویکرد باعث شد برخی فعالیت‌های معمول تجاری غیرقانونی تلقی شوند و فعالان اقتصادی به ناچار در فضای غیرشفاف فعالیت کنند.

افزایش هزینه تجارت خارجی

این فعال بخش خصوصی با اشاره به اینکه پیچیدگی در اخذ مجوزها، تعرفه‌ها یا مقررات باعث شده است تجارت رسمی زمان‌بر و پرهزینه شود، تصریح کرد: در حوزه واردات، صف‌های تخصیص ارز به‌شدت طولانی شده و در سال جاری نیز میزان ارز تخصیص‌یافته برای واردات نسبت به سال‌های

گذشته کاهش یافته است. بخش عمده این تخصیص‌ها نیز مربوط به درخواست‌های معوق سال گذشته است و بعضی از تجار حتی تا هشت یا ۹ ماه در انتظار دریافت ارز مانده‌اند. این روند طولانی و فرسایشی به مانعی جدی در مسیر واردات تبدیل شده است. بدیهی است زمانی که فرآیند واردات با تأخیر مواجه شود، تداوم فعالیت‌های اقتصادی ازجمله تولید نیز دچار اختلال می‌شود. هر چند، بخش قابل‌توجهی از این مشکلات ناشی از کمبود منابع ارزی در کشور است. حاجی‌آقامیری درباره تأثیر پیچیدگی قوانین بر سوق پیدا کردن تجار شناسنامه‌دار به سمت فعالیت‌های غیررسمی اظهار کرد: در برخی موارد، پیچیدگی و تعدد قوانین می‌تواند زمینه‌ساز گرایش تجار به فعالیت‌های غیررسمی شود. به‌عنوان نمونه، در واردات برخی کالاهای مصرفی که سهم چندانی در تجارت خارجی ندارند، احتمال تمایل تجار به مسیرهای غیررسمی یا حتی قاچاق افزایش می‌یابد. از سوی دیگر، ممنوعیت‌های وارداتی که معمولاً با هدف حمایت از تولید داخلی اعمال می‌شوند، در عمل باعث می‌شوند کالاهایی که نیاز واقعی آنها در کشور وجود دارند، از طریق قاچاق تأمین شوند. به‌طور معمول، واردات رسمی عمدتاً به تأمین مواد اولیه و کالاهای اساسی اختصاص دارد و در این بخش کمتر شاهد بروز پدیده قاچاق هستیم. در حوزه صادرات نیز مهم‌ترین چالش، موضوع بازگشت ارز حاصل از صادرات است که آمار و روند آن به‌صورت کامل قابل ردیابی است.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران با اشاره به افزایش ریسک تجارت خارجی گفت: مسائل مربوط به سیاست‌های ارزی، گمرکی و فرآیند تخصیص ارز از جمله عواملی هستند که هزینه‌های تولید و تجارت را افزایش می‌دهند و زمان انجام امور را طولانی‌تر می‌کنند. افزایش زمان در واقع به معنای افزایش هزینه است که علاوه بر بالا بردن ریسک فعالیت‌های اقتصادی، باعث کاهش رقابت‌پذیری بنگاه‌های ایرانی در بازارهای جهانی و ایجاد اختلال در روند تولید می‌شود. از سوی دیگر، زمانی که به‌دلیل الزام به بازگشت ارز صادراتی میزان صادرات کاهش می‌یابد، طبیعی است که از کمتری برای واردات دردسترس باشد. در شرایطی که ارز کافی برای واردات مواد اولیه تخصیص داده نشود، تولید نیز با مشکل مواجه می‌شود. در ادامه این چرخه معیوب، کاهش تولید به افت صادرات منجر می‌شود و این روند ناپایدار در نهایت کل نظام تولید و تجارت کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

حاجی‌آقامیری با اشاره به بحث اصلاح قوانین تأکید کرد: نوع نگاه سیاست‌گذاران، به‌ویژه در حوزه حکمرانی اقتصادی، نیازمند تغییر بنیادین است. مشکلات موجود با اصلاحات جزئی در قوانین و مقررات برطرف نمی‌شوند؛ چراکه هر گونه اصلاح موردی در شرایط فعلی تنها نقش مسکن را ایفا می‌کند. در گام نخست، باید روابط بین‌الملل کشور بهبود یابد و پس از آن، مسیر کاهش تصدی‌گری دولت، فاصله گرفتن از نظام قیمت‌گذاری دستوری و اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در پیش گرفته شود. همچنین، سیاست‌گذاری در حوزه تجارت باید به‌طور کامل در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گیرد تا تصمیم‌گیری‌ها از تمرکز و انسجام لازم برخوردار باشند.

عامل رشد قاچاق

ندیر پورجم، نایبرئیس کمیسیون گمرک اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به قوانین و مقرراتی که تجار را به مسیرهای غیررسمی سوق داده است، گفت: زمانی که قوانین انقباضی و سخت‌گیرانه وضع می‌شوند، بسیاری از تجار و بازرگانان از مسیر رسمی تجارت فاصله می‌گیرند. به‌عنوان نمونه، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز یکی از عواملی است که باعث شده است برخی فعالان اقتصادی مسیرهای غیررسمی را ترجیح دهند. بر اساس بند «ز» ماده ۳ این قانون، اگر میزان تلوانس وزن کالای اظهارشده با کالای موجود در گمرک بیش از ۳ درصد باشد، آن کالا قاچاق محسوب می‌شود. این در حالی است که در اغلب کشورهای جهان، تلوانس مجاز برای کالاهای کشاورزی تا ۱۵درصد و برای سایر کالاهای تا ۱۰درصد تعیین شده است. علاوه بر این، مقررات ارزی صادره از سوی اداره مقررات و سیاست‌های ارزی بانک مرکزی از سال ۱۳۹۷ تاکنون، به‌دلیل محدودیت‌های ارزی، فشار مضاعفی بر فعالان تجاری وارد کرده است. در نتیجه، قوانینی از این دست باعث شده‌اند تا بخشی از تجار برای ادامه فعالیت به سمت رویه‌های غیررسمی نظیر کالای همه ملوان (تئلنجی) روی آورند. درحالی‌که بسیاری از آنان پیش‌تر از مسیرهای قانونی و شفاف به تجارت می‌پرداختند.

او افزود: وضع قوانین سخت‌گیرانه که موجب رسوب طولانی‌مدت کالاهای وارداتی در گمرکات کشور می‌شوند، در کنار عواملی مانند عدم تخصیص به‌موقع ارز و محدودیت در ویرایش چهار رقم ابتدایی کد HS، تجار و بازرگانان را ناخواسته به سمت قاچاق سوق داده است. به‌طور کلی، قاچاق به چند دلیل رخ می‌دهد که از جمله این دلایل می‌توان به بالا بودن حقوق ورودی گمرکی و وجود محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های متعدد در مسیر واردات اشاره کرد.

این فعال بخش خصوصی درباره وضعیت حقوق گمرکی ایران نسبت به سایر کشورها عنوان کرد: ۶کشور شامل سنگاپور، هنگ‌کنگ، امارات، اندونزی، استرالیا و نیوزیلند بهترین خدمات گمرکی را ارائه می‌کنند و میانگین حقوق گمرکی آنها بین صفر تا ۶ درصد است. در مقابل، ایران با میانگین ۲۶ درصد، در جایگاه پنجم از نظر بالاترین میزان حقوق گمرکی قرار دارد. از طرفی، در شاخص عملکرد لجستیک، در سال ۲۰۱۸، ایران رتبه ۶۸ را در میان ۱۶۰ کشور کسب کرد. اما طبق آمار بانک جهانی در سال ۲۰۲۳، شاخص عملکرد لجستیک ایران ۵۹پله سقوط کرده و اکنون ایران در جایگاه ۱۲۳ میان ۱۳۲ کشور قرار دارد. علت کسب این جایگاه توسط ایران، وضع مقررات ارزی و اعمال سیاست‌های انقباضی ارزی است. زمانی‌که شاخص عملکرد لجستیک در بنادر ایران کاهش می‌یابد، آمار قاچاق افزایش پیدا می‌کند. نایبرئیس کمیسیون گمرک اتاق بازرگانی ایران درباره نقش بانک مرکزی در ایجاد قوانین سخت‌گیرانه تصریح کرد: از سال ۱۳۹۷ که محدودیت‌های ارزی ایجاد شد، همراه که اداره مقررات و سیاست‌های ارزی یک مقررات جدید وضع می‌کند، شرایط سخت‌تر می‌شود. بانک مرکزی نقش موثری در ایجاد این شرایط دارد.

واردات بدون انتقال ارز

پورجم با اشاره به راهکارهای بهبود قوانین و مقررات تجارت خارجی اظهار کرد: اجرای بعضی سیاست‌های ساده و موثر در حوزه تجارت خارجی بارها مطرح شده، اما هنوز به مرحله عمل نرسیده است. به‌عنوان مثال، موضوع واردات بدون انتقال ارز بارها از سوی فعالان اقتصادی پیشنهاد شده تا واردکنندگان مشمول صف‌های طولانی تخصیص ارز، تخفیف ارزی یا محدودیت‌های بهینه‌سازی مصرف ارز نباشند. با این حال، این سیاست‌ها همچنان اجرا نمی‌شود و توجیه آن معمولاً کنترل تورم عنوان می‌شود؛ درحالی‌که ماندن کالاها به‌مدت ۸ تا ۹ ماه در گمرکات کشور و پرداخت هزینه‌های سنگین دموارز و انبارداری، خود موجب افزایش چندبرابری قیمت تمام‌شده و در نتیجه، تشدید تورم می‌شود.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که ریشه گرایش تجار به مسیرهای غیررسمی را باید در ساختار معیوب سیاست‌گذاری تجارت خارجی جست‌وجو کرد. واگذاری اختیارات تجاری به نهادهای پولی، تعدد بخشنامه‌ها، سخت‌گیری‌های ارزی و گمرکی و قوانین مبهمی همچون قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، فضای فعالیت رسمی را تنگ و پربیسک کرده است. نتیجه چنین رویکردی، کاهش انگیزه فعالیت و شفاف، افزایش هزینه تجارت و رشد مسیرهای غیررسمی است. در چنین شرایطی، بازگشت به مسیر درست تنها با اصلاح گترش حاکمیت اقتصادی، واگذاری تصمیم‌گیری به نهادهای تخصصی، ثبات مقررات و اعتماد به بخش خصوصی امکان‌پذیر است.

۱۴۰۳ تفاوت معنادار چندانی نداشته است. وی درباره واردات دام زنده نیز عنوان کرد: در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۴ اجازه واردات ۲۲ هزار تن وزن دام زنده اعم از پای کشتار و پای پرور برای فعال‌سازی واحدهای پروراندی غیرفعال در کشور داده شده که به طور مستمر در حال انجام است.

مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد کشاورزی درباره فراز و نشیب‌های مربوط به ارزی‌های تعلق گرفته به واردات گوشت قرمز در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۴ توضیح داد: گوشت گرم تا پایان سال ۱۴۰۳ بارز ترجیحی وارد کشور می‌شد و از ابتدای سال ۱۴۰۴ پس از مذاکرات میان وزارت جهاد کشاورزی، ستاد تنظیم بازار کالاهای اساسی، بانک مرکزی و

واردات ۷۴هزار تن برنج برای تنظیم بازار

مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد از واردات بیش از ۲۷هزار تن گوشت قرمز در ۶ ماه نخست امسال خبر داد.

به گزارش خبرگزاری مهر، مجید حسنی‌مقدم، مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه ۲۷ هزار و ۵۰۰ تن گوشت قرمز با هدف تنظیم بازار از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا پایان شهریور ماه به کشور وارد و توزیع شده است، گفت: از ۲۷ هزار و ۵۰۰ تن گوشت قرمز وارداتی در ۶ ماه نخست امسال، ۱۸ هزار و ۱۰۰ تن گوشت گوساله و ۹۴۰۰ تن گوشت گوسفندی است. وی ادامه داد: از ۱۸ هزار و ۱۰۰ تن گوشت گوساله وارداتی تنظیم بازاری، ۱۳ هزار و ۴۰۰ تن به صورت منجمد و ۴۷۰۰ تن گوشت گرم بوده است. وی اظهار کرد: از ۹۴۰۰تن گوشت گوسفندی وارداتی نیز ۴۴۰۰ تن منجمد و ۵ هزار تن به صورت گرم بوده است. مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی ضمن بررسی و مقایسه فرآیند واردات گوشت قرمز در ۶ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ حدود ۲۰ درصد افزایش، سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۶۶ درصد افزایش، سال ۱۴۰۱ نزدیک به ۲۲ درصد افزایش، سال ۱۴۰۲ حدود ۱۶درصد کاهش‌یافته و نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۳ یکسوم شده است.

وی افزود: در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۳ حدود ۱۲۷ هزار تن گوشت قرمز تنظیم بازاری وارد کشور و سپس در شبکه رسمی و تحت نظارت توزیع شد. حسنی‌مقدم در همین حال میزان واردات گوشت قرمز در ۶ماه نخست سال را از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ به ترتیب ۲۲ هزار تن، ۹۴۰۰ تن، ۲۱ هزار تن و ۳۲ هزار تن عنوان کرد و گفت: واردات گوشت قرمز در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه سال‌های گذشته به استثنای سال

♥ مهدی روی دور خوشبختی
در آتن، جایی که ورزشگاه «کارایسکاکیس» هر هفته با شور قرمز هواداران می‌لرزد، حالا نامی تازه روی لب‌هاست؛ مهدی طارمی. شنبه‌شب در دیداری که المپیاکوس برای حفظ جایگاهش در صدر جدول به چپیزی جز برد نمی‌اندیشید، ستاره ایرانی تیم با درخشش خود آتش حمله‌های سرخ‌پوشان را شعلهور کرد. دقیقه ۶۰، طارمی از میان مدافعان آریس عبور کرد و با ضربای دقیق دروازه حریف را گشود؛ گلی که نه‌تنها سه امتیاز حیاتی برای تیم مندیلیپار به همراه داشت، بلکه موجب شد دوران تازه‌ای در خط حمله المپیاکوس برای مهدی آغاز شود.

اما درخشش مقابل آریس، تنها یک گل ساده نبود. آمار طارمی نشان می‌دهد که او به مرز آمادگی کامل رسیده است: ۸۹ درصد پاس سالم (۱۷ از ۱۹)، ۸۳ درصد دقت پاس در زمین حریف، یک شوت در چهارچوب، دو دوتل زمینی و یک پیروزی در نبرد هوایی، طارمی با نمره ۷٫۲ در جمع بهترین بازیکنان میدان قرار گرفت و پس از پوندسه، کاشتینیا و نزولاکیس چهارمین بازیکن برتر دیدار بود.

این دومین هفته متوالی است که طارمی در ترکیب اصلی المپیاکوس قرار می‌گیرد و دومین هفته‌ای که نام او در فهرست گلزنان می‌درخشد. در واقع، از زمانی که خوزه لوئیس مندیلیپار تصمیم گرفت نقشی متفاوت به مهاجم ایرانی بدهد، مسیر فنی تیم یونانی دستخوش تغییر مثبت شده است. مندیلیپار سرمربی باتجربه اسپانیایی، در ابتدا طارمی را به عنوان بازیکنی مکمل برای ایوب الکعبی جذب کرده بود؛ مهاجمی مراکشی که در سال‌های اخیر به یکی از محبوب‌ترین چهره‌های المپیاکوس تبدیل شده است. الکعبی با سلفقاهی پریار در گلزنی، چنان جایگاهی بین هواداران دارد که نیمکت‌نشینی‌اش تقریباً غیرقابل تصور است. از همین رو، مأموریت اولیه طارمی هشوار به نظر می‌رسید: درخشش در تیمی که با ستاره باثبات در توک حمله دارد.

اما مندیلیپار خیلی زود متوجه شد که راهکارش برای بهره‌برداری از توانایی‌های طارمی، تغییر در نقش اوست؛ نه تغییر در سیستم تیم او بدون دست‌زدن به ساختار همیشگی ۳-۲-۴ المپیاکوس، طارمی را از نوک حمله به پست هافبک نفوذی منتقل کرد؛ جایی درست پشت سر ایوب الکعبی. این تغییر، نتایج‌ای فوق‌العاده داشت. در دیدار ستنی برابر ا.ا.ک آتن، طارمی نخستین‌بار در این پست جدید به میدان رفت و بلافاصله درخشید. او با یک گل تماشایی و نمایش هوشمندانه، نمره عالی ۸٫۳ را از کارشناسان گرفت و عنوان بهترین بازیکن زمین را از آن خود کرد. همین عملکرد کلفی بود تا مندیلیپار در بازی بعدی مقابل آریس نیز دوباره به ترکیب منبانه اعتماد کند. طارمی باز هم پاسخ اعتماد سرمربی‌اش را با گل و دوندگی مثال‌زدنی داد. نکته جانب اینجاست که در فاصله کوتاهی، طارمی از بازیکنی ذخیره به یکی از عناصر اصلی ترکیب المپیاکوس تبدیل شده است. آماژین گونای «همه چیز است؛ در شش خضو» در سوپرلیگ یونان، که تنها دو بازی آن فیکس بوده، او موفق شده ۴ گل بزند و یک پاس گل بدهد. یعنی به طور میانگین، هر ۳۸ دقیقه یک تأثیر مستقیم روی گل‌های تیمش دارد؛ آماری در سطح مهاجمان تراز اول اروپا.

در سوی دیگر، ایوب الکعبی با ۹ بازی، ۶ گل و یک پاس گل عملکردی ثابت و قابل‌اتکا دارد. اما تفاوت میان دو مهاجم، نه در تعداد گل‌ها، بلکه در نحوه اثرگذاری بر تیم است. الکعبی همچنان تمام‌کننده اول تیم به شمار می‌رود، اما طارمی در نقش جدید خود تبدیل به مغز متفکر خط حمله شده است؛ بازیکنی که هم می‌سازد، هم پاس می‌دهد و به موقعیت‌های کلیدی، با هوش بالا گل می‌زند. این روزها در آتن، صحبت از یک زوج تازه است؛ زوجی ایرانی –مراکشی که در مقابل‌ی در زمین دارند. الکعبی در نقش تمام‌کننده و طارمی در نقش بازیساز هجومی، ترکیبی ساختارند که مدافعان یونانی به سختی می‌توانند متوقفش کنند. هواداران المپیاکوس حالا دیگر طارمی را نه به عنوان «جاشین الکعبی» بلکه به عنوان مکملی ارزشمند ارزشمند ستاره‌ای تازه در قلب تیمشان می‌شناسند. این روند ادامه پیدا کند، شاید خیلی زود نام مهدی طارمی همان‌قدر که در پورتو بر سر زبان‌ها بود، در آتن هم با شور و افتخار فریاد زده شود.

■ ■

♥ ستارگان کلبا روی نوار ناکامی
برای نخستین‌بار در تاریخ فوتبال، یک باشگاه خارج از ایران پنج بازیکن ایرانی را هم‌زمان در ترکیب خود دارد، اما نتیجه آن، چیزی جز ناکامی و سرخوردگی نبوده است. الاتحاد کلبا که در ابتدای فصل با هزینه‌ای سنگین سراغ ستاره‌های لیگ برتر ایران رفت و جمعی از ملی‌پوشان را به امارات آورد، حالا پس از گذشت ده هفته از لیگ ادنوک، در میانه‌های جدول سرگردان است و نشانی از تیمی مدعی ندارد. روز شنبه در ورزشگاه شیخ حمدان بن‌زاید، تیم الظفره با نمایشی برتر، میزبان خود الاتحاد کلبا را با نتیجه ۳ بر صفر شکست داد؛ شکستی سنگین و ناامیدکننده برای تیمی که با حضور بازیکنانی چون احمد نوراللهی، سامان قدوس و شهربار مائلو امید زیادی به تغییر سرنوشتش داشت. در این مسابقه که با حضور بیش از ۱۴۰۰ تماشاگر برگزار شد، قدوس مثل همیشه در ترکیب اصلی حضور داشت اما در دقیقه ۷۰ تعویض شد؛

روز به یادماندنی دوکو
ششگی در این موضوع وجود ندارد که عملکرد دوکو مقابل لیورپول، یکی از بهترین نمایش‌های فردی یک بازیکن در سال‌های اخیر لیگ برتر انگلیس بوده است. در روزی که جرمی دوکو توانست برای نخستین بار از ژانویه ۲۰۲۵ در لیگ برتر انگلیس گلزنی کند، این وینگر بلژیکی به یک دستاورد بزرگ در این مسابقه رسید و چشم همه بینندگان را به خود معطوف کرده بود. جرمی دوکو در این مسابقه آماری فوق‌العاده را در زمینه دربیل، خلق موقعیت، شوت‌زنی و گلزنی ثبت کرد که آخرین بار توسط ادن هازارد مقابل وستهم در سال ۲۰۱۹ رقم خورده بود. او در این بازی به نخستین بازیکن لیگ در شش سال اخیر تبدیل شد که بیش از ۱۰ دوتل برنده می‌شود (۱۱)، حداقل ۷ دربیل موفق دارد، حداقل ۳ موقعیت خلق می‌کند، حداقل ۳ شوت در چهارچوب می‌زند و در همان بازی موفق به گلزنی می‌شود. بنا بر همین آمار، عملکرد جرمی دوکو مقابل لیورپول را باید از نمایش‌های درخشان سال‌های اخیر لیگ برتر انگلیس دانست. در روزهای ابتدایی سومین فصل این وینگر بلژیکی در انگلیس، اعتماد به نفس و کیفیت این بازیکن در تصمیمات نهایی افزایش پیدا کرده و حالا بالا رفتن کیفیت دوکو، می‌تواند سبیتی را از خطر تبدیل شدن به «تیم ارلینگ هالند» نجات دهد.

لیورپول: ناتوانی اعتماد به نفس و بی‌خطر
پنجمین شکست در هفته یازدهم برای لیورپول به این معناست که آنها حالا بیش از تمام باخت‌های فصل گذشته خود در لیگ برتر انگلیس متحمل شکست شده‌اند. تیم اسلوت، برای اولین بار از سال ۲۰۱۲ در چهار بازی خارج از خانه متوالی در لیگ برتر باخته و روند گلزنی‌های متوالی این تیم در لیگ نیز قطع شده است. تفاوت کیفیت دو تیم در زمین با توجه به اختلاف سه گله و مهار پناالتی هالند توسط ممرداشوبلی کاملاً مشهود بود و شاید خود هواداران لیورپول هم ایمان دارند که اگر گل فن‌دایک هم پذیرفته می‌شد، خبری از تغییرات در جریان بازی به سود لیورپولی‌ها نبود. با تکرار ایده حضور ویرتز در سمت چپ خط میانی پس از برد مقابل رئال مادرید، به نظر می‌رسید که مسأله تعادل در خط میانی لیورپول از بین رفته باشد اما تقابل با یک تیم آماده و فنی، بار دیگر نشان داد که لیورپول تا چه اندازه از ششمالی یک تیم مدعی برای قهرمانی فاصله دارد. هنوز ۲۷ بازی از این فصل باقی مانده اما با شرایط فعلی، می‌توان با اطمینان گفت که این تیم لیورپول که به رده هشتم لیگ رسیده و حتی پایین‌تر از منچستر یونایتد قرار دارد، به هیچ عنوان نمی‌تواند فصل را بالای آرسنال یا حتی سبیتی به پایان برساند؛ مگر اسلوت پس از بازی‌های ملی، انقلابی تاکتیکی در تیم خود ایجاد کند.

بحث و جدل برای آفساید سختگیرانه آیا رابرتسون مزاحم دوناروما شده بود؟
در حالی که بازی با نتیجه یک بر صفر به سود سبیتی و با تسلط این تیم در جریان بود، لیورپول گمان می‌کرد با ضربه سر دقیق و قدرتمند ویرجیل فن‌دایک، گل تسلاوی را به ثمر رسانده است؛ سانتری تند و زمینی‌ا از محمد صلاح، با ضربهای حساب‌شده از مدافع هلندی همراه شد و توپ به گوشه دروازه رفت. اما شادی رابرتسون دیری نپایید، زیرا پرچم کمک داور بالا رفت و گل مردود اعلام شد. دلیل تصمیم داور، حضور اندرو رابرتسون در موقعیت آفساید عنوان شد. طبق گزارش «مرکز مسابقات لیگ برتر» در شبکه I، داور صحنه را بررسی و با تأیید VAR اعلام کرد که رابرتسون در موقعیت آفساید بوده و با «قدامی آشکار در مقابل دروازه‌بان» در روند بازی تأثیر گذاشته است. با این حال، همین عبارت «در مقابل دروازه‌بان» باعث اعتراض شدید لیورپولی‌ها شد، چرا که در تصاویر مشخص بود رابرتسون در مسیر دید جیان‌لوییجی دوناروما قرار نداشت. طبق قوانین لیگ برتر، بازیکن آفساید زمانی جریمه می‌شود که دید دروازه‌بان را مسدود کند، برای توپ چالش ایجاد کند، یا حرکتی انجام دهد که به وضوح بر توانایی حریف برای بازی با توپ تأثیر بگذارد. رابرتسون نه برای توپ رفت، نه دید دروازه‌بان را گرفت، بلکه تنها سرش را پایین آورد تا توپ عبور کند. با این وجود، دوناروما به سمت توپ شیرجه زد اما به دلیل دقت بالای ضربه، شانسسی برای مهار نداشت. جالب اینکه فصل گذشته در دیدار منچسترستی و ولورهمپتون، صحنه‌ای مشابه رخ داد؛ برناردو سیلوا در موقعیت آفساید بود، اما پس از بازیبنی VAR، گل به دلیل بی‌تأثیر بودن او و روند بازی تأیید شد. نکته عجیب‌تر اینکه داور هر دو بازی کریس کائونا بود. به همین دلیل، هواداران و کارشناسان فوتبال انگلیس تصمیم اخیر را غیرمنسجم و متناقض دانستند و بار دیگر بحث درباره تفسیر نادرست قانون آفساید در لیگ برتر داغ شد.

با آغاز فیفادی، استقلال به یکی از پرملی‌پوش‌ترین تیم‌های لیگ برتر تبدیل شده است. آبی‌پوشان در مجموع ۹ بازیکن در اردوهای ملی دارند؛ موضوعی که از یک سو نشان‌دهنده کیفیت بالای بازیکنان این تیم است و از سوی دیگر، کار را برای ریکاردو ساینپتو در تمرینات روزهای اخیر دشوار کرده است. در فهرست جدید تیم‌های ملی؛ صالح کردانی و علیرضا شوشکی به تیم ملی بزرگسالان ایران دعوت شده‌اند. سعید سحرخیزان، امیرمحمد رزاقی‌نیا و اسماعیل قلی‌زاده در اردوی تیم ملی امید حضور دارند و در مسابقات و اردوهای تدارکاتی این تیم شرکت می‌کنند. علاوه بر بازیکنان داخلی، چهار بازیکن خارجی استقلال نیز به تیم‌های ملی کشور‌های خود فراخوانده شده‌اند؛ داکتر نازون با تیم ملی هائیتی، یاسر آسانی با تیم ملی آلبانی، دیدیده اندونگ با تیم ملی گابن و رستم آشورماثوف با تیم ملی ازبکستان در روزهای آینده به میدان خواهند رفت. به این ترتیب، استقلال در این مقطع ۹ بازیکن ملی‌پوش دارد که غیبت همزمان آنها باعث شده ترکیب تمرینی تیم به شکل محسوسی تغییر کند. باشگاه استقلال در بیانیه‌ای رسمی برای همه این بازیکنان آرزوی موفقیت کرده است، اما واقعیت این است که غیبت این تعداد بازیکن، چالش بزرگی برای ساینپتو و دستیارانش در تمرینات ایجاد کرده است. سرمربی پرتغالی استقلال در روزهای فیفادی عملاً تیمی از ترکیب اصلی خود را در اختیار ندارد و این مسأله باعث شده تا تمرینات تیم از حالت تاکتیکی خارج شود و بیشتر جنبه بدنسازی و حفظ آمادگی پیدا کند. ساینپتو مجبور است برنامه‌های فنی و هماهنگی تیم را تا بازگشت ملی‌پوشان به تعویق بیندازد و از بازیکنان ذخیره و جوان برای حفظ ریتم تمرینی تیم استفاده کند.

نبی: ترکیب نهایی در امارات مشخص می‌شود

فیفادی آبان ماه آغاز شد و برنامه تیم ملی در سومین اردوی تیم ملی حضور در تورنمنت العین امارات است. این فیفادی با حضور تیم‌های ملی کپبورد، مصر و ازبکستان برگزار خواهد شد؛ سه تیمی که با ارائه عملکرد خوب در مرحله مقدماتی جام‌جهانی، موفق به صعود مستقیم به جام جهانی شدند. در این بین یکشنبه شب مسعود پزشکیان به شرکت فعال در برنامه‌های تمرینی بود که موجب شد تا جوسپار خوب و صمیمانه‌ای بر اردوی تیم ملی حاکم شود. اعزام تیم ملی به امارات در اردوی تیم ملی حاضر شد و با بازیکنان دیدار کرد. مهدی محمد نبی، نایب رئیس اول فدراسیون فوتبال در خصوص حضور رئیس‌جمهور در اردوی تیم‌های ملی به «بران‌ورزشی» گفت: «رئیس‌جمهور از تمرینات تیم‌های ملی بزرگسالان، امید و بانوان بازدید کرد و در این دیدار صحبت‌هایی بدون واسطه ولی رئیس‌جمهور، مربیان و بازیکنان رد و بدل و شد. نقطه نظرات رئیس‌جمهور مطلوب بود و او بر وفاق و حمایت مردم و دولت از تیم ملی فوتبال کشورمان جهت حضور در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۶ تأکید ویژه‌ای داشت و اعلام کرد که دولت حمایت بسیار خوبی از تیم ملی خواهد داشت».

او این گونه به صحبت‌های خود ادامه داد: «حضور رئیس‌جمهور در جمع بازیکنان تیم ملی فراتر از یک بازدید رسمی بود. می‌توان گفت حضور او در تمرینات تیم‌های ملی بسیار ارزشمند بود و مدیران و بازیکنان تیم‌های ملی از این حضور خرسند بودند. در این جام جهانی شاهد وفاق ملی و حمایت همه جانبه مردم خواهیم بود تا بتوانیم نتایجی در خور تیم ملی فوتبال کشورمان کسب کنیم، نکته قابل توجه نحوه حضور او با لباس تیم ملی و شرکت فعال در برنامه‌های تمرینی بود که موجب شد تا جوسپار خوب و صمیمانه‌ای بر اردوی تیم ملی حاکم شود.» مدیر تیم ملی در خصوص اردوی پیش رو و اعزام تیم ملی به امارات این گونه صحبت کرد: «ما پنجشنبه با تیم ملی کپبورد دیدار داریم و ان‌شاءالله بتوانیم این تیم را شکست دهیم و در فینال این تورنمنت حاضر شویم. در صورت پیروزی در این دیدار با برنده دیدار مصر و ازبکستان بازی خواهیم داشت. این اردوی تیم ملی به دلیل سنجش بازیکنان توسط کادر فنی تیم ملی اهمیت ویژه‌ای دارد چرا که در این اردو چهار حقیقی تیم ملی را برای حضور در جام جهانی خواهیم شناخت و در واقع ترکیب نهایی تیم ملی مشخص خواهد شد. در این اردو نتایج برای ما اهمیتی ندارد بلکه به دنبال ترکیب نهایی تیم ملی هستیم.»

نبی در خصوص بازیکنان مصدوم تیم ملی بیان داشت: «البته ما بازیکنان مصدومی داریم که تلاش می‌کنند هر چه زودتر مصدومیت‌شان به پایان برسد و به تمرینات گروهی تیم ملی اضافه شوند. سردار آزمون، مهدی قایدی، کسری طاهری و علی قلی‌زاده جزو نفراتی هستند که با مصدومیت مواجه شدند که قطعاً با رف مصدومیت به اردوهای تیم ملی اضافه خواهند شد.»

شمسایی: باید از فوتسال عربستان ترسید

جزو ۴ تیم برتر مسابقات می‌شد البته فرانسه هم می‌تواند یک پدیده در فوتسال دنیا باشد که در جام جهانی گذشته جزو ۴ تیم برتر جهان بود.

پیش از حضور در مسابقات کشورهای اسلامی پیش‌بینی می‌کردید به فینال صعود کنید؟
مهم‌ترین موضوع این است که ما باید بدانیم که به دنبال چه چیزی هستیم، تا اینجا هدفگذاری ما در بازی‌های کشورهای اسلامی این بود که فینال داشته باشیم. حتی قبل از مشخص شدن حریفان‌مان در این مسابقات هم خودمان را در فینال می‌دیدیم، در جلسه‌ای که با مسئولان کمیته المپیک داشتیم گفتیم که در مراحل ابتدایی با هر تیمی روبه‌رو شویم برنده خواهیم بود و به فینال مسابقات صعود خواهیم کرد. در واقع قول ما این بود که فینال را ببینیم که خدا را شکر این اتفاق افتاد. جام ملت‌ها نزدیک‌ترین مسابقات است، با این شرایط می‌توان به آقایی تیم ملی در این مسابقات امیدوار بود؟

مسابقات جام ملت‌های آسیا را در پیش داریم که کمتر از ۵۰ روز یعنی اوایل بهمن ماه در اندونزی برگزار می‌شود. اگر ما بخوایم در آسیا دوباره سلطه داشته باشیم باید با فکر و تلاش بیشتر برای موفقیت‌ان قدم برداریم. اما موضوع عجیب بیماری‌مان در تورنمنت‌های مختلف است. در جام جهانی و جام ملت‌های آسیا این بود که فینال داشتیم که دچار تب و لرز شده بودند. حالا هم ستاره جوان‌مان مسعود یوسف به دلیل بیماری غش کرد و مسلم اولادقباد و باقر محمدی هم با حال خراب بازی کردند و ما ملتی بازیکنان هم با تمام وجودشان برای پیروزی تیم ملی تلاش کردند. حالا باید ببینیم که در فینال چه اتفاقی رقم خواهد خورد.

بازگشت شکوه به سیتی

✎ عرفان حمیدی - هزارمین بازی پپ گواردیولا به عنوان سرمربی در دوران حرفه‌ای این نابغه اسپانیایی در ست به همان شکلی پیش رفت که او می‌خواست.

می‌شد. ریتم بالای بازی سبیتی و خلق موقعیت از روی حرکات ترکیبی و ایجاد

مثلت در کناره‌ها، هواداران سبیتی را به بازگشت شکوه گذشته امیدوار کرد؛ هرچند که این تیم لیورپول و خط دفاعی آن را باید یکی از تیم‌های آسیب‌پذیر لیگ در مقطع فعلی قلمداد کرد. در صحنه گل اول سبیتی با ضربه سر دقیق هالند، هر ۱۰ بازیکن داخل زمین تیم روی صحنه منجر به گل اثرگذار بودند و در پروسه بازی‌سازی نقش داشتند؛ درست همان چیزی که گواردیولا می‌خواهد. تداوم این روند و تکرار دوباره این کیفیت از بازی، سبیتی را بار دیگر به مدعی جدی قهرمانی تبدیل خواهد کرد اما ا یا واقعاً این را باید یک شروع تازه برای سبیتی در نظر گرفت؟

بازیکنان این تیم است و از سوی دیگر، کار را برای ریکاردو ساینپتو در تمرینات روزهای اخیر دشوار کرده است.

در فهرست جدید تیم‌های ملی؛ صالح کردانی و علیرضا شوشکی به تیم ملی بزرگسالان ایران دعوت شده‌اند. سعید سحرخیزان، امیرمحمد رزاقی‌نیا و اسماعیل قلی‌زاده در اردوی تیم ملی امید حضور دارند و در مسابقات و اردوهای تدارکاتی این تیم شرکت می‌کنند.

علاوه بر بازیکنان داخلی، چهار بازیکن خارجی استقلال نیز به تیم‌های ملی کشور‌های خود فراخوانده شده‌اند؛ داکتر نازون با تیم ملی هائیتی، یاسر آسانی با تیم ملی آلبانی، دیدیده اندونگ با تیم ملی گابن و رستم آشورماثوف با تیم ملی ازبکستان در روزهای آینده به میدان خواهند رفت.

به این ترتیب، استقلال در این مقطع ۹ بازیکن ملی‌پوش دارد که غیبت همزمان آنها باعث شده ترکیب تمرینی تیم به شکل محسوسی تغییر کند. باشگاه استقلال در بیانیه‌ای رسمی برای همه این بازیکنان آرزوی موفقیت کرده است، اما واقعیت این است که غیبت این تعداد بازیکن، چالش بزرگی برای ساینپتو و دستیارانش در تمرینات ایجاد کرده است. سرمربی پرتغالی استقلال در روزهای فیفادی عملاً تیمی از ترکیب اصلی خود را در اختیار ندارد و این مسأله باعث شده تا تمرینات تیم از حالت تاکتیکی خارج شود و بیشتر جنبه بدنسازی و حفظ آمادگی پیدا کند. ساینپتو مجبور است برنامه‌های فنی و هماهنگی تیم را تا بازگشت ملی‌پوشان به تعویق بیندازد و از بازیکنان ذخیره و جوان برای حفظ ریتم تمرینی تیم استفاده کند.

بحران تصمیم‌گیری

نشست هیأت مدیره باشگاه استقلال که صبح دیروز در محل این باشگاه برگزار شد، بدون هیچ‌گونه نتیجه مشخصی درباره انتخاب مدیرعامل به پایان رسید. هرچند یکی از اعضای هیأت مدیره در پایان جلسه مدعی شد که اساساً بحثی درباره انتخاب مدیرعامل جدید صورت نگرفته، اما این ادعا به‌سختی باورپذیر است. از مدت‌ها پیش اعلام شده بود که در همین هفته، موضوع انتخاب مدیرعامل به‌صورت رسمی در دستور کار هیأت مدیره قرار دارد. با این حال، جلسه روز گذشته نیز همانند جلسات پیشین، بدون جمع‌بندی به

پایان رسید تا وضعیت مدیریتی استقلال همچنان در ابهام باقی بماند.

بی‌نتیجه ماندن نشست هیأت مدیره به معنای تداوم حضور علی تاجرنیا به‌عنوان سرپرست موقت باشگاه استقلال است. هر چند تاجرنیا در ماه‌های اخیر توانسته امور جاری باشگاه را تا حدی سامان دهد و به‌عنوان نماینده تام‌الاختیار هلدینگ مالک استقلال نقش فعالی ایفا کند، اما ادامه این وضعیت در بلندمدت به هیچ‌وجه برای باشگاهی با این عظمت و پیشینه قابل قبول نیست. استقلال باشگاهی است با میلیون‌ها هوادار، ساختاری چندرشته‌ای و تیم‌هایی که در سطوح مختلف ورزشی فعالیت می‌کنند؛ از بسکتبال و والیبال گرفته تا کشتی و هندبال و فوتسال نمی‌تواند با عنوان «سرپرست موقت» اداره شود و نیازمند مدیرعاملی رسمی، پاسخگو و دارای اختیارات قانونی است.

اداره باشگاه به شکل موقت، نشانه‌ای از ضعف در تصمیم‌گیری است. از سوی دیگر، هرچند تاجرنیا از سوی هلدینگ مأموریت یافته تا استقلال را تا زمان تعیین مدیرعامل هدایت کند، اما نمی‌توان نادیده گرفت که نقش پررنگ و نفوذ گسترده او می‌تواند مدیرعامل آینده را به چهره‌ای در سایه تبدیل کند.

این مسأله، خطر شکل‌گیری دوگانگی در ساختار مدیریتی را در پی دارد؛ جایی که مدیرعامل رسمی صرفاً عنوان را یدک بکشد و تصمیمات اصلی در دست تاجرنیا باقی بماند. چنین مدلی نه‌تنها استقلال را به سوی شفافیت و انسجام مدیریتی هدایت نمی‌کند، بلکه در عمل منجر به ایجاد سردرگمی و تداخل در وظایف می‌شود. استقلال بیش از هر زمان دیگری نیازمند مدیری است که بتواند ضمن تعامل سازنده با هلدینگ، استقلال رای و قدرت تصمیم‌گیری واقعی داشته باشد.

به‌طور قطع زمانش رسیده که هیأت مدیره استقلال از فضای بلاکلیف کنونی خارج شود و با تصمیمی قاطع، تکلیف مدیریت باشگاه را روشن کند. ادامه این وضعیت نه‌تنها به شأن باشگاه لطمه می‌زند، بلکه مسیر پیشرفت استقلال در فوتبال ایران و آسیا را نیز کند.

شمسایی: باید از فوتسال عربستان ترسید

چهره قهرمان فوتسال بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی امروز مشخص می‌شود و تیم ملی فوتسال کشورمان به مصاف مراکش خواهد رفت. این در حالی است که تیم ملی ایران به سختی از سد ازبکستان گذشت و مراکش در نتیجه‌ای باورنکردنی در وقت‌های اضافه موفق به شکست عربستان شد. تیم‌های ملی ایران و مراکش در مرحله گروهی این رقابت‌ها، نبرد هیجان‌انگیزی را برابر یکدیگر داشتند، دیداری که با تساوی ۲-۲ به پایان رسید و حال باید این دو تیم در فینال به مصاف هم بروند. وحید شمسایی، سرمربی تیم ملی فوتسال کشورمان پیش از تقابل با مراکش با «بران ورزشی» گفت‌وگو کرد. متن آن را با همدیگر می‌خوانیم.

آقای شمسایی! بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی را تا به اینجا چطور دیدید؟
در ابتدا باید بگویم که در دو سه سالی که در خدمت تیم ملی بودم، پیشرفت را در آسیا با سرعت بالا دیدم. این در حالی است که در گذشته و زمانی که ما بازی می‌کردیم تنها ژاپن حریف اصلی‌مان بود و علاوه بر این تایلند و ازبکستان هم در تقابل با ما می‌جنگیدند. امروز در کنار ژاپن و ازبکستان و تایلند پدیده جدیدی به نام عربستان داریم که باید از این تیم بترسیم. باید بپذیریم که تقابل با تیم ملی افغانستان هم یک چالش جدی برای فوتسال ما است. تاجیکستانی که قدرتی نداشت جزو ۴ تیم اول آسیاست و از مرحله اول جام جهانی عبور کرد یا اندونزی که پیشرفت عجیبی داشته است. پس باید در سطح آسیا به فکر این باشیم که اول از مرحله گروهی صعود کنیم و بعد از آن در حذفی، نیمه نهایی و بعد فینال موفق باشیم.

